

VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT KÖZGYŰLÉSE

HATÁROZAT

Szám: 33/2022. (VI. 23.) MÖK határozat

Tárgy: A Veszprém Megyei Környezetvédelmi Program 2021. évi alakulásáról szóló beszámoló elfogadásáról

1. A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése a Veszprém Megyei Környezetvédelmi Program 2021. évi alakulásáról szóló beszámolóról szóló előterjesztést megtárgyalta és a beszámolót a határozat mellékletében foglaltak szerinti tartalommal elfogadja.
2. A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése felkéri Elnökét a megyei környezetvédelmi program megújításának előkészítésére, mely során kiemelt figyelemmel kell lenni az új (ötödik) Nemzeti Környezetvédelmi Program tervezett elfogadására.

Határidő: 1. pont tekintetében: azonnal
2. pont tekintetében: 2022. december 31.

Felelős: Polgárdy Imre, a megyei közgyűlés elnöke

Polgárdy Imre s.k.
megyei közgyűlés elnöke

Dr. Imre László s.k.
megyei jegyző

A kiadmány hitelül:

BESZÁMOLÓ

VESZPRÉM MEGYE KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJÁNAK 2021. ÉVI ALAKULÁSÁRÓL

A beszámolót összeállította: Arnold György, tanácsadó
Várszegi Bernadett, területfejlesztési referens
Rajkó Viktória Éva, területfejlesztési titkár

Tartalomjegyzék

BEVEZETÉS	2
I. LEVEGŐ.....	3
II. FÖLD, TALAJVÉDELEM	6
III. ERDŐTERÜLETEK.....	7
IV. VÍZGAZDÁLKODÁS.....	8
V. TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM.....	21
VI. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS	34
VII. ZAJVÉDELEM.....	38
VIII. KATASZTRÓFAVÉDELEM, KÖRNYEZETBIZTONSÁG.....	39
ÖSSZEFOGLALÓ.....	40

BEVEZETÉS

A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (továbbiakban: Kvtv.) 46. § (2) bekezdés a) pontjában előírtakra figyelemmel a 86/2018. (IX. 27.) MÖK határozatával jóváhagyta a **Veszprém Megye Környezetvédelmi Programja 2018-2022.** dokumentációt. A környezetvédelmi program, a helyzetértékelésen alapul és a megye környezeti állapotának fenntartása, fejlesztése, javítása érdekében szükséges feladatokat összegzi. A Veszprém Megyei Önkormányzat feladata többek között, hogy figyelemmel kísérje és értékelje a megye környezeti állapotát, segítse az önkormányzatok környezetvédelmi, természetvédelmi tevékenységét, igény esetén kapcsolattartó, közvetítő szerepet vállaljon különböző szervezetek, intézmények között.

A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Pénzügyi, Területfejlesztési és Területrendezési Bizottsága átruházott hatáskörben előzetes véleményt nyilvánított a települési önkormányzati környezetvédelmi programokról. A Bizottsági állásfoglalás elsősorban a Veszprém Megyei Környezetvédelmi Programmal való összhangot vizsgálja. A Bizottsági észrevételek és javaslatok, a települési környezetvédelmi programokba beépülnek.

A környezetvédelmi program megvalósításában a megye települési önkormányzatain túl, a hatóságokon át, több érdekelt partner szervezet működik közre. A program a nagyobb egységekben jelentkező, komplex problémák megoldási lehetőségeivel foglalkozik. Átfogó célok és ezek eléréséhez szükséges intézkedések kerültek megfogalmazásra. A programban vannak olyan feladatok, melyekre a megyei önkormányzatnak kevés a ráhatása, vagy egyáltalán nincs.

A Kvtv. 48/D. § (3) bekezdése beszámolási kötelezettséget ír elő, a megyei környezetvédelmi program végrehajtásának előző évi alakulásáról. Jelen beszámoló, átfogóan elemzi a Veszprém Megye Környezetvédelmi Programjában javasolt intézkedések, feladatok teljesülését.

A Közgyűlési beszámoló készítéséhez, 7 környezetvédelemért felelős szervezettől kértünk és kaptunk tájékoztatást a hatáskörükbe tartozó környezeti tényezők állapotváltozásairól.

A beszámoló elkészítéséhez az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (<http://web.okir.hu>), Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (<http://www.levegominoseg.hu/>) honlapok publikus szakterületi adatai is felhasználásra kerültek, melyek szabadon hozzáférhetőek.

A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése 22/2018. (II. 15.) MÖK határozatával jóváhagyta a Veszprém Megyei Klímastratégia című dokumentációt, melynek megvalósítása folyamatos feladat.

A Veszprém megyei Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv (SECAP) kidolgozása szoros együttműködésben történt 6 vidékfejlesztési közösséggel 2019-ben. Az akciótervek elősegítik a klímaadaptáció és a klímaváltozást megelőző szempontok érvényesülését a településtervezésben. Mindezek mellett egy későbbi fejlesztés, szabályozás során már igénybe lehet venni egy olyan szakmai alapon elkészült dokumentumot, ami a klímaváltozást, energiafelhasználást is szem előtt tartja. Illetve előnyt jelent a települések számára a TOP Plusz 2.1.1-21 kódszámú pályázati konstrukcióban igényelhető források tekintetében.

A KÖRNYEZETI ELEMEK ÁLLAPOTA

I. LEVEGŐ

A levegő minőséget az energetika, az ipar, a közlekedés, a mezőgazdaság, a hulladék gazdálkodás és a lakossági tevékenység által történő szennyezés kibocsátása határozza meg.

Magyarországon elkészült az Országos Levegőterhelés-csökkentési Program, melyet a Kormány az 1231/2020. (V.15.) határozatával fogadott el. A program intézkedéseinek eredményeként várhatóan 2030-ig, több mint 50 százalékkal mérséklődhetnek a légszennyezés által okozott környezeti és egészséget érintő kockázatok.

Magyarországon a levegőminőség mérését, értékelését az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat végzi. A hálózat alapvetően két részből áll: az automata állomások folyamatos mérést végeznek, melyek a légszennyező komponensek széles körét ölelik fel; a manuális hálózat pontjain gyűjtött minták elemzése laboratóriumban történik. A levegő minőségével kapcsolatos adatok a www.levegominoseg.hu honlapon kerülnek közzétételre.

Veszprém megyében Ajka, Várpalota és Veszprém városokban 1-1 automata mérőállomás és további 16 település manuális mérőberendezése szolgáltat adatokat. A 2021. évi adatok, a beszámoló összeállításáig - 2022. június 10-ig - nem kerültek közzétételre, ezért az elérhető 2020-as adatok szerepelnek a dokumentációban.

A levegő minőségének 2020. évi értékelése a 6/2011 (I.14.) VM rendeletben meghatározott módszerek szerint, a 4/2011 (I.14.) VM rendeletben megadott egészségügyi határértékek, tájékoztatási és riasztási küszöbértékek, valamint a Légszennyezettségi Index figyelembevételével készült. Az értékelés a mérőállomásokon mért kén-dioxid (SO₂), nitrogén-dioxid (NO₂), nitrogén-oxid (NO_x), szénmonoxid (CO), ózon (O₃), szálló por (PM₁₀) (PM_{2,5}) és benzol szennyezőanyagok adataiból készült.

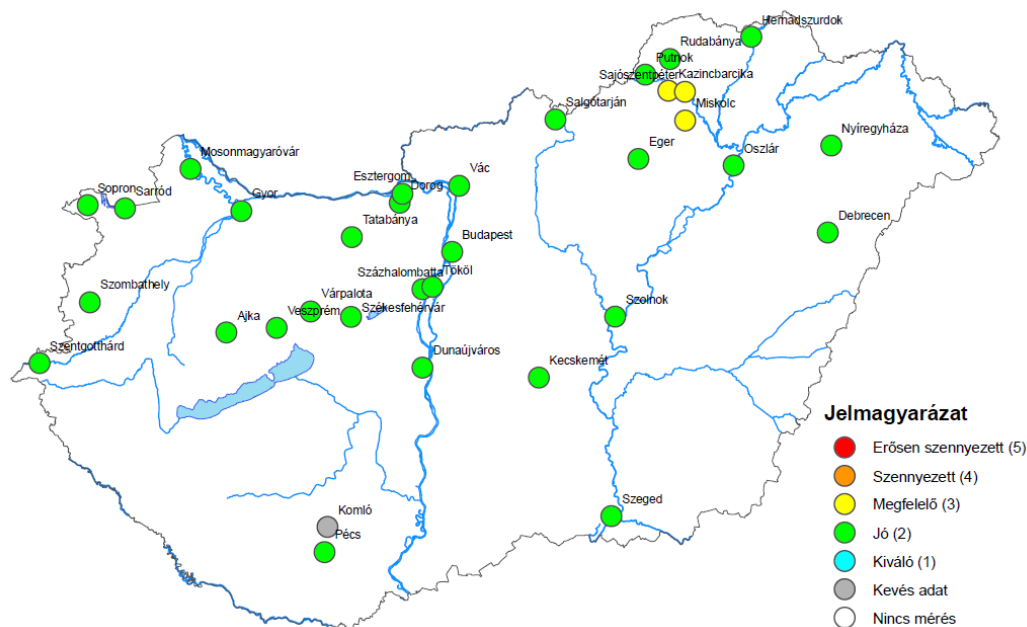
2020. évi automata mérőállomási adatok

Mérőállomás	Légszennyezettségi index								Max. légsz. index
	SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	PM _{2,5}	Benzol	CO	O ₃	
<i>Ajka</i>	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Jó (2)	Jó (2)	—	Kiváló (1)	Jó (2)	Jó (2)
<i>Várpalota</i>	Kiváló (1)	Jó (2)	Kiváló (1)	Jó (2)	Jó (2)	—	Kiváló (1)	Jó (2)	Jó (2)
<i>Veszprém</i>	Kiváló (1)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Jó (2)	Kiváló (1)	Kiváló (1)	Jó (2)	Jó (2)

Jelmagyarázat: A **vastagított** minősítés javulást jelöl, a *dőlt* minősítés kedvezőtlen változás jelöl 2019. évi adatokhoz viszonyítva.
- : nem mérik az adott komponenst

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

A települések levegőjének 2020. évi szennyezettsége az összesített Légszennyezettségi index alapján:

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Manuális mérőberendezés 2020. évi adatai

Település	Légszennyezettségi index		
	NO ₂	SO ₂	ÜP
Ajka	kiváló (1)	-	jó (2)
Balatonalmádi	jó (2)	-	-
Balatonfüred	jó (2)	-	-
Balatonfűzfő	kiváló (1)	-	-
Berhida	kiváló (1)	-	-
Herend	-	-	jó (2)
Királyszentistván	kiváló (1)	-	-
Lítér	kiváló (1)	-	-
Pápa	kiváló (1)	-	-
Pétfürdő	kiváló (1)**	-	jó (2)
Sümeg	kiváló (1)	-	-
Tapolca	kiváló (1)	-	-
Várpalota	kiváló (1)	-	jó (2)
Veszprém	jó (2)	-	jó (2)
Zánka	kiváló (1)	-	-
Zirc	kiváló (1)	-	-

Jelmagyarázat:

A **vastagított** minősítés javulást jelöl, a *dőlt* minősítés kedvezőtlen változás jel a 2019. évi adatokhoz viszonyítva.

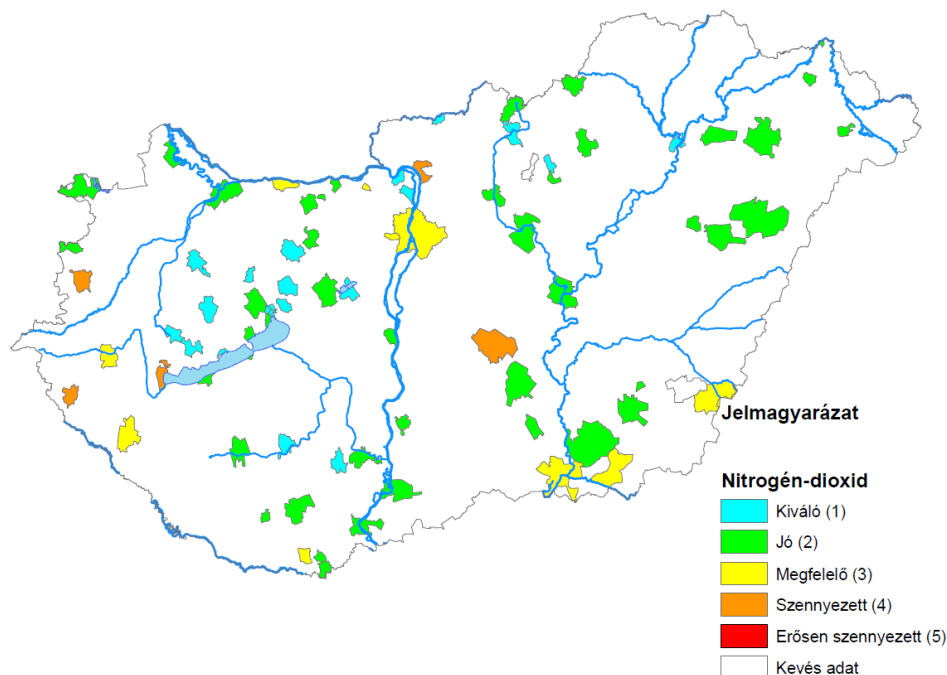
- : nem mérik az adott komponenst

* : Nem rendelkeznek értékelhető adatsorral

** *új adat, 2019-ben évben nem rendelkezett értékelhető adatsorral*

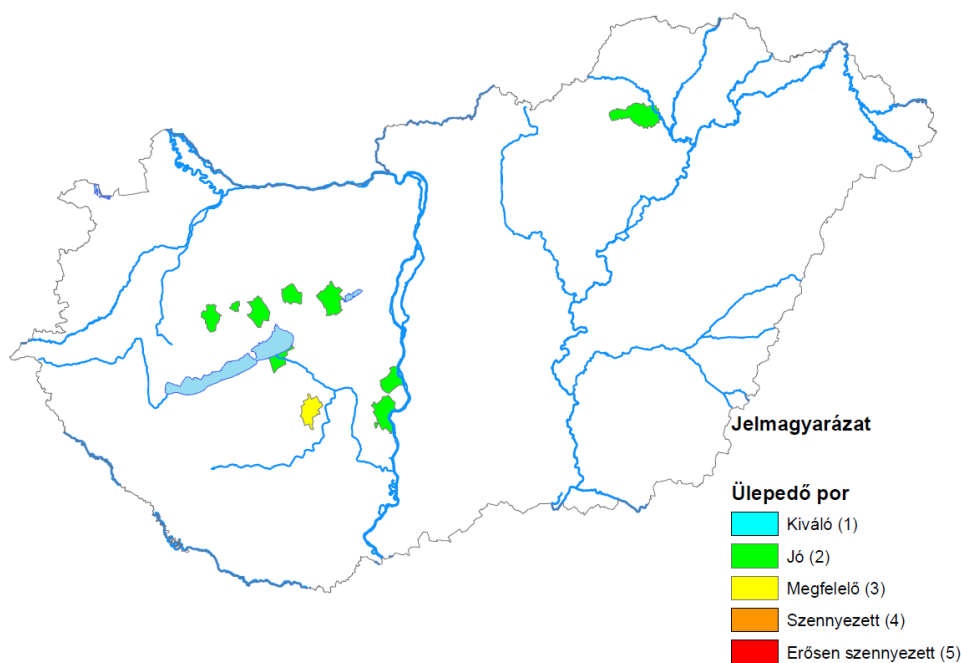
Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

A települések levegőjének 2020. évi szennyezettsége a légszennyezettségi index szerint a manuális mérőhálózat adatai alapján
 Nitrogén-dioxid (NO₂)

Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat

Ülepedő por

*Forrás:
 Országos Meteorológiai Szolgálat*

A légszennyezettségi index alapján látható, hogy a levegő minősége a településeken jó, vagy kiváló. Ajka, Veszprém és Várpalota városok esetében, az automata mérőállomások adatai alapján, a szállópor szennyezés növekedését mérték. A gépjárművek okozta porkibocsátás csökkent, a gépjárműpark technikai fejlődése és a közúti feltételeinek javulása folytán.

Veszprém megyében 9 település kivételével (Bakonybél, Csehbánya, Gecse, Kispirt, Megyer, Németbánya, Öcs, Pápasalamon, Pénzesgyőr) kiépült a gázhálózat, mely lehetőséget biztosít az otthonok környezetkímélő fűtésére. Kedvezőtlen tendencia, hogy a lakosság a magasabb gázárak miatt, ha teheti az olcsóbb, szilárd tüzelést választja, mely lokális légszennyezési problémák kialakulását okozza.

Megyénkben elenyésző a szélenergia hasznosítás. A fotovoltaikus rendszerek elterjedése, mind lakossági, mind közületi szinten növekvő tendenciájú. Több jelentős teljesítményű (5-50 MW) naperőmű készült el 2021-ben. Veszprém megye kedvező helyszín a naperőművek létesítésére, a klímaváltozás hatására pedig a napos órák száma évről évre növekszik a térségben.

II. FÖLD, TALAJVÉDELEM

A Veszprém Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály tájékoztatása alapján:

A talajerózióval szembeni megfelelő védekezéssel kapcsolatos jogszabályi előírások érvényre juttatása érdekében, a talajvédelmi hatóság 2021. évben 10 ellenőrzést folytatott le mezőgazdasági területen, kötelezve a gazdálkodót az erózió elleni megfelelő védekezésre.

Veszprém megye közel 80 %-a nitrátérzékeny terület, a nitrát rendelet előírásainak betartása érdekében, a termőföldön a hatósági felügyeletet, a talajvédelmi hatóság látja el ellenőrzéseivel. 2021. évben 74 helyszíni ellenőrzés során, 9 esetben állapított meg a talajvédelmi hatóság jogszabálysértést, ahol a szükséges eljárást lefolytatta.

Nitrát szennyezésre érzékeny területek

Forrás: web.okir.hu

A szennyvíziszap és a szennyvíziszap komposzt, valamint a nem veszélyes hulladékok mezőgazdasági felhasználását engedélyező hatóság, a talajvédelmi hatóság.

2021. évben Veszprém megyében 211,09 ha nagyságú földrészletre vonatkozóan volt hatályos engedély, a szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználására. Az ellenőrzések alapján megállapítható, hogy a kijuttatás az engedélyekben előírtak szerint történt.

Nem mezőgazdasági eredetű, nem veszélyes hulladék termőföldön való hasznosítására vonatkozóan, összesen 282 ha nagyságú területre voltak hatályos engedélyek, mely felhasználások során, jogsértés nem került megállapításra a tavalyi évben.

A hígtrágya mezőgazdasági felhasználása, a talajvédelmi hatósághoz történő bejelentés alapján lehetséges. 2021. évben 6779 ha nagyságú területre vonatkozóan volt hatályos igazolása a bejelentő gazdálkodóknak, hígtrágya termőföldön történő felhasználásához. A tavalyi évben lefolytatott 9 ellenőrzés során az előírások be nem tartása miatt, 2 esetben kellett eljárni a hatóságnak.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX tv. 33. § (1) szerint az állam, a talajok minőségi változásainak, környezeti állapotának folyamatos figyelemmel kísérése céljából, országos Talajvédelmi Információs és Monitoring rendszert (a továbbiakban: TIM) működtet. 2021-ben a Veszprém megyei 84 TIM ponton a talajminták megvétele és laboratóriumba szállítása hiánytalanul megtörtént.

A mező- és erdőgazdasági légi munkavégzésről szóló 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendeletet 3/A. § (1) bekezdése szerint légi permetezést, a kezelés helye szerint illetékes megyei kormányhivatal engedélyezi.

2021. évben Veszprém megyében 14 esetben, 499,59 ha területen végeztek légi permetezést. Az elvégzett légi növényvédelmi beavatkozások ellenőrzései során megállapítást nyert, hogy az engedélyekben foglalt előírások betartásra kerültek.

2021-ben a gazdálkodók növényvédő szer felhasználását 83 esetben vizsgálta a Veszprém Megyei Kormányhivatal, mely ellenőrzések során tapasztaltak alapján, 5 esetben kellett eljárást indítani jogszabálysértés miatt.

III. ERDŐTERÜLETEK

Veszprém Megyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztály tájékoztatása alapján:

Veszprém megyében az erdőterület nagysága lényegében nem változott 2021-ben. Az új erdőtelepítési pályázati jogcímet 2016-ban hirdette meg Magyarország Kormánya, amelyre 2021-ben 58 db pályázatot nyújtottak be az erdőgazdálkodók, így 262,95 ha új erdő telepítésének támogatását kérték a pályázók. A megyében működő két erdőgazdaság, a Bakonyerdő Zrt. és a VERGA Zrt. további 10 erdőtelepítési tervet nyújtott be, így összesen a megyében 323,06 ha erdőtelepítést terveztek 2021-ben. A létrejövő új erdők főfajaja a magán

erdőgazdálkodóknál elsősorban cser és akác, míg az erdőgazdaságoknál kocsánytalan tölgy, kocsányos tölgy és feketefenyő.

Az erdőterület kivonások és a térképi javításból eredő területváltozások, valamint a talált erdők, a megye erdőterületét valamelyest megváltoztatják, tehát jelenleg Veszprém megye faállománnyal borított erdőtervezett területe 135143 ha, melynek közel 65%-a nem faanyagtermelést szolgál, hanem védelmi, illetve közjóléti rendeltetésű. A teljes erdőtervezett terület (tisztásokkal, cserjésekkel, nyiladékokkal, vadföldekkel, erdei tavakkal) ennél 19117 harral nagyobb. A megye erdőterületének 65%-a állami tulajdonban lévő erdő, melynek számottevő részét a megyében jelen lévő erdőgazdaságok (Bakonyerdő Zrt., VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt., Budapesti Erdőgazdasági Zrt.) kezelik.

A 2009-es erdőtörvény hatálybalépése óta, a vágásos üzemmódon kívül választani lehet a folyamatos erdőborítást szolgáló egyéb üzemmódokat is. Az ilyen üzemmódú területek az erdőtörvény kényszerítő hatása, a gazdálkodók szemléletváltása, és nem utolsósorban a támogatások miatt, kezdetben gyorsan növekedtek, 2016-ra azonban, a növekedés megtorpant és inkább átrendeződés mutatkozik ezen új üzemmódok között. Természetesen a törvény kényszerítő hatása továbbra is garantálja ezen új üzemmódú területek arányának növekedését az állami szektorban. Veszprém megye bakonyi területei kiemelten jó adottságokkal rendelkeznek a folyamatos erdőborítást szolgáló erdőkezelés megvalósítására, hiszen természet közeli bükkösök a legalkalmasabbak e kezelési mód megvalósítására, az ún. örökerdők létrehozására. A folyamatos erdőborítással járó erdőgazdálkodásban, az állami erdőgazdaságok továbbra is vezető szerepet töltenek be.

Az elmúlt évek aszályos időjárása következtében több esetben fordult elő erdőpusztulás, de számos másodlagos károsító is kimutatható a fenyő, a cser és a magas kőris állományokon. Ezek közül a kőrispusztulás (*Hymenoscyphus fraxineus*) volt a legjelentősebb. A károsítással érintett erdőterületeken az erdőgazdálkodók az elpusztult faállomány helyén, őshonos hazai fafajokkal folyamatosan végzik az erdők felújítását. Ugyanakkor féltő, hogy újabb fafajok pusztulása is be fog következni, hiszen a klímaváltozás hatására az egyes fafajok határtermőhelyein átrendeződés mutatkozik, ami néhol drasztikus, néhol kevésbé látványos, de mindenhol jelen van.

2021. évben a fokozott társadalmi elvárásoknak megfelelően, tovább folytatódott az erdők közjóléti szerepének növelését szolgáló létesítmények, kilátók, tanösvények, erdei pihenőhelyek, tornapályák stb. építése.

IV. VÍZGAZDÁLKODÁS

A felszíni és felszínalatti vizek helyzetével és azok védelmével kapcsolatos vízügyi tevékenységek ismertetése a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóságtól (továbbiakban: Igazgatóság) kapott adatszolgáltatáson alapszik:

A vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 1. melléklet 4. pontja szerint a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területe nem tartalmazza Veszprém megye teljes területét. A megyéből Egyházaskesző, Kemenesszentpéter, Malomsok, Marcaltő, Várkesző közigazgatási területe az Észak-dunántúli, míg Kemeneshőgyész és Magyargencs települések a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság illetékességi területét képezik.

Vízrendezés által indított projektek

Séd–Sárvízi Malomcsatorna hosszú távú fejlesztési programja

A „Séd–Sárvízi Malomcsatorna hosszú távú fejlesztési programja” című projekt (KDOP-4.1.1/D-09-2009-0001) műszaki megvalósítása 2012. decemberében fejeződött be, a műszaki átadás-átvételi eljárás 2013. január 14-én zárult le. A kötelező fenntartási időszak 10 év. Az Igazgatóság 2020. évben a fenntartási munkákat elvégezte. A fenntartás keretében a vízfolyás állapotának nyomon követése érdekében megtörtént a fejlesztés utáni alapállapot felmérése. Ezt követően 2013. évben monitoring program került elindításra, mely során hidrológiai, hidromorfológiai, valamint negyedévente vízminőségi és vízhozam mérések történtek, történnek.

Vízfolyások, vízlétesítmények vagyonkezelése

Veszprém megyében a kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások hossza 438 km, míg a forgalom-képes dombvidéki kisvízfolyások hossza 607 km.

Az Igazgatóság vagyonkezelésében találhatók továbbá az alábbi tavak, tározók:

- Balaton
- Devecseri (Székpusztai)-tározó
- Nagyteveli I. és II. tározó
- Lesence nádasmező
- Balatonhenyei-tározó
- Gyepűkajáni-záportározó
- Lovasi-séd előtározó.

A 2014. évben elkészült Kislődi-tározót jelenleg az Igazgatóság üzemelteti, amíg az Önkormányzat át nem veszi vagyonkezelésébe. A tározó 2021. évben feltöltésre került.

Preventív intézkedések a Balatont érintő vízminőségi problémák hosszútávon fenn-tartható kezelésére (KEHOP-1.3.0.-15-2017-00018)

A projekt megvalósítása során 11 balatoni vízfolyáson történnek vízrendezési beavatkozások: meglévő hordalékfogók, uszadékfogók felújítása, új műtárgyak építése, mederburkolat rekonstrukciója. Megvalósul a nádas szűrőmezők (Lovasi tározó, Lesence szűrőmező) reaktiválása is, melynek köszönhetően helyreállhat a szűrőmezők vízminőségvédelmi funkciója és ezáltal javul a tápanyag visszatartás határfoka. A Balatonba jutó tápanyag-terhelés és a vízminőségvédelmi létesítmények határfokának folyamatos nyomon követése érdekében, vízmennyiségi és vízminőségi monitoring állomások létesülnek.

A projekt közvetlen célja, a Balaton vízminőségi és mennyiségi állapotának javítása, elsősorban a Balaton északi partján betorkolló kisvízfolyásokon érkező hordalék és szerves tápanyagok (N-, P-formák) visszatartásával.

A fenti célok megvalósítása érdekében elsődlegesen a kisvízfolyások, illetve a természetes vagy mesterségesen kialakított szűrőmezők rehabilitációjára, a meglévő vízminőségvédelmi művek rekonstrukciójára van szükség. Emellett új létesítmények beiktatásával a hordalék és a tápanyag visszatartás műszaki feltételeit kívánjuk javítani. Cél továbbá a Balatont érő külső terhelések folyamatos nyomon követése, ezért a Balatont érintő vízmennyiségi és vízminőségi monitoringhálózatot a kisvízfolyásokra is ki kell terjeszteni. Ezen beavatkozások képezik alapját, a jó ökológiai állapot megteremtéséhez szükséges feltételeknek.

Projekt részei, melyek Veszprém megye környezeti állapotának alakulását érintik:

Lesence rendszer fejlesztés:

Tapolca-patak: olajfogó felújítása, uszadékfogó rács telepítése

Köv-csatorna: meder teljes szelvényű stabilizálása, műtárgyak átépítése, sankoló tér kialakítása, betétpallós fenékduzzasztó építése, vízhozammérő- és vízminőségmérő monitoring állomások építése.

Kétöles-patak: vízhozammérő berendezés, olaj- és hordalékfogó rács felújítása

Nemesvitai-árok: Lesence szűrőmező nyugati kifolyójához vízminőség monitoring állomás, vízhozammérő monitoring állomás a Nemesvitai - árok 0+537-0+555 km szelvények közötti szakaszán kerül kialakítására.

Lesence-patak: Vízminőségi monitoring állomás a Lesence-szűrőmező keleti kifolyóján, sankoló tér kialakítása, Lesence-patak ÉK-i bevezetésének állandósítása köszorással, Köv-csatorna és a Lesence-patak torkolatánál út stabilizálás, betétpallós vasbeton fenékduzzasztók és átereszek építése.

Lesence szűrőmező: rehabilitációs célú vonalas és felületi kotrások, mély anyagárokok hidromechanizációs kotrás, iszapelhelyezés a szűrőmező északi területén tervezett zagytéren.

Kisvízfolyások műtárgyainak rekonstrukciója:

Lovasi-Séd: mederburkolat felújítása, Thomson-bukó csere.

Lovasi-tározó: rehabilitációs kotrás, költősziget kialakítása, mederkotrás a Lovasi-séd tározótérben, szivárgásgátló szádlemez kialakítása 187 fm hosszon, leeresztő műtárgy felújítása.

Kéki-patak: uszadékfogó rács és hordalékfogó műtárgy építése, vasbeton kezelőlépcső kialakítása, mederburkolat rekonstrukció.

Örvényesi-Séd: hordalékfogó műtárgy építése és a meglévő patkó hordalékfogó rekonstrukciója.

Burnót-patak: hordalékfogó műtárgy építése.

Eger-víz: új mederszakasz kialakítása, meglévő túlkotort mederszakasz rekonstrukciós kotrása, fenntartó út rekonstrukciója.

Monitoring állomás (vízhozam és vízminőség) alépítményeinek kialakítása.

A beruházás vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezik, megvalósítási szakaszba történő forduláshoz, a módosított Támogatási Szerződés 2021. február 26-án hatályba lépett. A projekt megvalósítása vállalkozási szerződések keretében történik, amelyek 2021. március 8-án hatályba léptek.

A „Lesence rendszer fejlesztésének” és a „Kis vízfolyások műtárgyainak rekonstrukciója” megnevezésű projektrészek előkészítő munkáinak tervezése, engedélyek, területek előkészítése, valamint a területek rendezése 2021. szeptember 20-ával megkezdődtek. A projekt tervezett befejezési időpontja 2024. január 28.

Helyi vízkárelhárítási készülségek

Az Igazgatóság 2021. évben vízkárelhárítási készülséget nem rendelt el Veszprém megyében. Az elmúlt évben, nagycsapadék által okozott károkkal kapcsolatban bejelentés, nem érkezett az Igazgatóságra. Veszprém megyében 2021. évben a nagycsapadékból eredő károsodások helyreállítására, Vis Maior támogatás iránti kérelem nem került benyújtásra. Helyi vízkár készülség elrendeléséről az Igazgatóság nem kapott tájékoztatást.

Vízkészlet-gazdálkodás, vízvédelem

2021. évi Veszprém megyei felszín alatti vízhasználatok:

Nyilvántartásunk szerint Veszprém megyében 2021. évben 24 db új termelőkút létesült.

A megye területén összességében 41 857 962 m³/év a lekötött vízmennyiség, a felszín alatti vizeket tekintve. A felszín alatti víz típusa szerint: 85,1 % karsztvíz, 11,1 % rétegvíz, 3,2 % talajvíz és 0,6 % hasadékvíz.

Ennek megoszlása felhasználási célok szerint: állattartással összefüggésben 1,84 %, öntözési célú 1,86 %, gazdasági egyéb célú 7,79 %, gazdasági ivó célú, 2,76 %, fürdő célú, 2,13 %, közcélú pedig 82,61 %, gyógyászati célú 0,08%, halgazdasági célú 0,52 %, megújuló energia céllal 0,41%.

A statisztikai kimutatásunkba nem kerültek bele, a nyilvántartásunkban nem találhatók az önkormányzati engedélyezésű vízhasználatok.

2021. évi Veszprém megyei felszíni vízhasználatok:

A felszíni vízkészletből történő ipari célú engedélyezett vízkivétel Veszprém megyében: 19 129 150 m³/év. A legjelentősebb vízfelhasználó a Nitrogénművek Zrt. és az IC Profil Kft.; 2021. évben nem került kiadásra új, ipari célú vízhasználatra jogosító létesítési, üzemeltetési engedély.

Közcélú felszíni vízkivételre Veszprém megyében összesen: 3 700 480 m³/év lekötött vízmennyiség ismert. A legjelentősebb vízfelhasználó a DRV Zrt.. 2021. évben nem került kiadásra új létesítési, üzemeltetési engedély.

Gazdasági célú ivóvízhasználatra engedélyezett vízkivétel: 10 908 m³/év Veszprém megyében. 2021. évben nem került kiadásra új létesítési, üzemeltetési engedély.

Öntözési (- és locsolási) célú engedélyezett vízkivétel felszíni vízből a megyében összesen: 505 168 m³/év. 2021. évben az alábbi vízjogi létesítési engedélyek kerültek kiadásra: Charina Residence Társasház zöldfelületek öntözési célú vízellátása; Club Tihany kikötő fejlesztése. 2021. évben az alábbi vízjogi üzemeltetési engedély került kiadásra: Nagyesztergár öntözővíz tározó és öntözés (érvényességi idő tekintetében).

Tározók (halastavak, horgásztó, egyéb tavak) tekintetében a megye területén: 16 191 583 m³/év lekötött vízmennyiség ismert.

2021. évben az alábbi elvi vízjogi engedély került kiadásra: Balatonfüred 074/3 hrsz.-ú ingatlanra tervezett halastavak.

A 2021. évben az alábbi vízjogi létesítési engedély került kiadásra: Herend 018/2, 018/10 és 018/11 hrsz.-ú ingatlanokra tervezett horgásztavak.

2021. évben az alábbi vízjogi üzemeltetési engedélyek kerültek kiadásra: Taliándörögd 016/17 és 017 hrsz.-ú ingatlanokon lévő látvány- és halastó (a vízjogi létesítési engedély alapján megvalósított bővítés tekintetében); Eplény külterületén a Malomvölgyi-patak 12+420 km szelvényében lévő III. sz. tározó (engedély érvényességi idejének hosszabbítása és engedélyes nevének aktualizálása), Városlőd, Kálvária-völgyi horgásztó és árvízcsúcs-csökkentő tározó (érvényességi idő tekintetében).

Dunántúli-középhegységi karsztvízszint-emelkedés

A Dunántúli-középhegység főkarsztvíztárolója a túlzott kitermelés időszaka után (1960-1989) az 1990-es évek eleje óta regenerálódik, a karsztvízszint emelkedik.

A karsztvízszint csökkenése, majd visszaemelkedése súlyos problémákhoz vezetett. Az előrejelzés szerint a karsztvíztároló nyomásállapota 2030-ra megközelíti az ún. eredeti, kb. 1950-es nyomásállapotokat, így még további nyomásnövekedés várható. Évek óta jelentkeznek panaszaikkal a karsztvízszint emelkedéssel és az ahhoz kapcsolódó káros hatásokkal (pl. elöntési, felvizesedési problémák, szennyezőanyagok elöntése és a károkozások) a területükben érintett önkormányzatok (Várpalota-Inota, Öskü, Pápa-Tapolcafő, Veszprém).

A helyzet feltárására, természetvédelmi, környezetvédelmi, vízrendezési - és vízkárelhárítási, vízkészlet-gazdálkodási - és területfejlesztési feladatok megfogalmazására, megoldási javaslatok kidolgozására „A Dunántúli-középhegységi karsztvízszint emelkedés okozta jelenségek állapot rögzítése, a várható emelkedés modellezése” című, KEHOP-1.1.0-15-2017-00010 azonosító számú projektet indított az Országos Vízügyi Főigazgatóság.

A projekt megvalósításának szükségessége valós társadalmi és gazdasági igényeken alapul, eredményeinek birtokában lehet megkezdeni az egyes veszélyeztetett területeken jelentkező problémák gyakorlati megoldását, illetve ezen túlmutatóan a jelenleg feleslegként jelentkező, ugyanakkor kiváló minőségű vizek helyi hasznosítását.

Megoldási javaslatok között szerepelhetnek a projekt eredményeitől függően:

- az infrastruktúra javítása, fejlesztése
- vízkár elleni védelem növelése
- Víz Keretirányelv céljainak is megfelelő hasznosítás:
- a vizes élőhelyeken a vízvisszatartás növelése és ökológiai célú hasznosítás;
- a társadalmi-gazdasági igények jobb/hatékonyabb kiszolgálása (ivóvízellátás, fürdő turizmus, stb.).

A projekt megvalósítása több részben történik: a főkarsztvíztároló területére eső állandó-, vagy időszakos források expedíciószerű felmérése és a felmérési adatokból forráskataszter összeállítása 2019-ben megtörtént. A karsztvíztároló állapotának értékelése, vízháztartási modellezés (regionális modell készítés), karsztvízszint térkép szerkesztés befejeződött 2020 végére. 2021. első felében a veszélyeztetett területek lehatárolásra kerültek. A karsztvízszint emelkedésével a rétegvizek és talajvizek felé vízátadás történik, így nemcsak a főkarsztvíztároló területén, hanem a szomszédos területeken is jelentkezik a feltöltődés hatása, amely főképpen települési környezetben károkat is okozhat, illetve már helyenként okozott is.

Szintén befejeződött egyes kritikus helyeken – ahol a legnagyobb vízkárok jelentkeznek – a lokális modellek kialakítása, amik segítik a döntéshozatalt és előrejelzést.

Ezzel a munkával párhuzamosan folyik a projekthez kapcsolódó monitoring kutak (karsztvízszint észlelő hálózat elemeinek) felülvizsgálata.

A projekt befejező részeként – a veszélyeztetett területek ismeretében – a beavatkozási javaslatok készülnek, illetve figyelmeztetés az önkormányzatok és a területen gazdálkodók számára a területhasználatok tekintetében.

Vízminőségi kárelhárítási események

Veszprém megyében, illetve a működési területünkön bekövetkező vízminőségi káresemények kárelhárítási munkáit a 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet értelmében, az Igazgatóság koordinálja.

2021-ben az alábbi, vízminőségi kárelhárítási készültség elrendelését igénylő események történtek:

- Személygépkocsi a Várpalota melletti Beszálló-tóban (III. fokú készültség): február 23-án a Várpalota és Ősi közötti út nyugati oldalán lévő Beszálló-tóba az útról letérve belehajtott egy személygépkocsi az ott beszakadt a jégbe és folyt belőle az üzemanyag. A katasztrófavédelem kiemelte a gépjárművet és megállapították, az üzemanyagtartály és a hűtőrendszer (fagyálló) sértetlen, a motor sérült, abból folyt ki a motorolaj. A tónak az érintett sarkában még vékony (1 cm) jég volt, ami meggátolta a szétterjedést. A kollégák perlitel felitatták a kijutott olajat, visszaszedték azt, víz- és olajzáró csomagolásba zárták, majd kezelőhöz szállították.
- Zöldeskék víztér elszíneződés a Pápai-Bakony-éren (I. fokú készültség): március 14-én a Pápai-Bakony-ér vize Pápa, Hódosi utcánál (sportpálya mellett) zöldeskék színű lett. A szennyezőanyag vízben oldódott, de a meder aljára is kiüledett helyenként, nagyobb koncentrációnál nem lehet a fenéig lelátani. Halpusztulás nem volt tapasztalható. A katasztrófavédelem mobil labor által végzett helyszíni mérései szerint, a víz pH-ja kicsit magasabb (8,3) és egyéb komponensek sem haladták meg a határértékeket. Másnap reggel halpusztulást továbbra sem tapasztaltak, a szín intenzitása jelentősen csökkent, a patak alsóbb szakaszán már nem látható. Délre a víz teljesen letisztult.
- Balatonfűzfő, fehér víz a Fűzfői-Sédben (II. fokú készültség): április 20-án a Fűzfői-Sédbe torkolló, a balatonfűzfői polgármesteri hivatal mellett lévő csapadékvíz elvezető árokban fehérre színeződött a víz. A katasztrófavédelem munkatársai felderítették a károkozót, a vízügyi hatóság helyszíni szemlét tartott és mintavételt végzett. A szennyezés, a szántóföldi kultúrák lombtrágyájának tárolására használt IBC tartályok mosásából származott, kb 2-300 liter mennyiségben. A szennyezőanyag egy részét sikerült felfogni a NIKE csapadékvíz medencéjében. A bejárás alapján a szennyeződés nem jutott el a Sédre a Balatonba torkollásig, ennek ellenőrzésére a hatóság onnan is vett mintát. Vízi élőlényekre káros hatás nem volt megfigyelhető.

A vízminőségi esetek a kárelhárítások keretében sikeresen felszámolásra kerültek, vagy a szennyezők természetesen lebomlottak, tartós környezetkárosodást ezek az esetek nem okoztak.

Víziközmű vonatkozás

A Program elfogadása óta eltelt időszakban a következő fejlesztések valósultak meg:

Elkészült:

- Balatonfüzfő szennyvíztisztító telep fejlesztése, vele egy pályázatban szereplő Balatonalmádi, Csopak és Lovas településeken hálózatfejlesztése.
- Tapolca, Berhida, Nemesszalók, Devecser és Királyszentistván agglomerációs szennyvíztisztító telep fejlesztése.
- Ugyancsak elkészült Béb agglomerációs szennyvíztisztító telep fejlesztése, egyúttal a szennyvízelvezetési agglomerációhoz tartozó Bakonykoppány és Bakonyszücs településeken kiépült a közüzeti szennyvízcsatorna hálózat.

Építés alatt vannak Csabrendek település szennyvíztisztító telep fejlesztéséhez kapcsolódó munkálatok.

Folyamatban van Öskü, Pétfürdő és Várpalota szennyvíztisztító telepének fejlesztése.

A Vidékfejlesztési Programban van lehetősége a 2000 fő alatti településeknek, a szennyvízkezelés megoldására pályázni. Az elmúlt időszakban, ebben a pályázati formában került megvalósításra Kerta és Kamond települések egyes ingatlanjain, programszerű telepítés mellett egyedi kisberendezések lehelyezése, illetve e kezelt szennyvíz elhelyezésére szűrőmezők kialakítása. A településeknek csak kisebb hányadán történt a telepítés.

Vízrajzi vonatkozás

- Operatív Vízihiány Értékelő és Előrejelző Rendszer részeként új aszálymonitoring állomás létesült Mencshelyen.
- „Átfogó környezeti megfigyelő és tájékoztató rendszer a Balatonon” című projekt (KEHOP-1.1.0-15-2017-00012) keretében 4 db szigetüzemű monitoring állomás létesült a Balaton medencéiben.
- „Preventív intézkedések a Balatont érintő vízminőségi problémák hosszútávon fenntartható kezelésére” (KEHOP-1.3.0-15-2017-000018) projekthez kapcsolódóan a Lesence szűrőmezőn a felszíni mennyiségi és minőségi monitoring állomások kivitelezése folyamatban van.

A Veszprém Megyei Szakasz mérnökség vízügyi tevékenysége 2021. évben

A KDTVIZIG Veszprém Megyei Szakasz mérnöksége 2015. decemberében kezdte el dokumentálni a hódnyomokat, a sokasodó észlelések miatt. Az első észlelések 2005-2007. években a Torna-patakon, Kislőd-Ajka térségében voltak. 2015. tavaszán Kisszölősnél a Hajagos-patakon és Ajkán a Csinger-patakon készültek az első feljegyzések. 2017. tavaszára a megyében 21 helyen dokumentálták a hódok nyomait. 2018. februárjára a dokumentált hódnyomok helyszínei az előző évben nyilvántartott helyszínekhez képest több mint duplájára nőttek. 2019. májusára a Veszprém Megyei Szakasz mérnökség több mint 90, hódok által lakott helyet tartott számon a működési területén. Az elmúlt években ez a 90-100 közötti szám állandósulni látszik a hódok által lakott területek tekintetében, míg a helyszínek kisebb-nagyobb mértékben változnak. A 2021. évben a KDTVIZIG Veszprém Megyei Szakasz mérnökségének működési területén, 56 gátbontás valósult meg.

A KDTVIZIG Veszprém Megyei Szakaszmérnöksége területén észlelt környezet károsító jelenségek:

- Az eróziós területekről a vízfolyás medrekben egyre nagyobb mértékben megjelenő hordalék.
- Több helyen észlelték, hogy a szennyvíztisztító telepek egy része száraz mederbe engedi tisztított szennyvizét.
- Problémát jelentenek a működési területükön az illegális szennyvízbevezetések.
- Továbbra is megfigyelhető a nagyobb mennyiségű illegális hulladék elhelyezés.

A balatoni vízszintszabályozás helyzete:

A Balaton vízszintszabályozása vízjogi üzemeltetési engedélyének (alaphatározat) többszöri módosítását követően, 2018. november 21-én az alaphatározat módosításáról szóló határozat, az alábbi táblázat szerint módosult:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Átlagvízállás (szabályozási szint) a hónap első napján (cm)	110	110	115	115	120	120	120	120	120	120	110	110

A Klímaváltozás hatásainak vizsgálata a Balaton vízkészletére, belső áramlási viszonyaira, ezek hatása az élővilágra (KEHOP-1.1.0-15-2017-00011) projekt keretén belül, lehetőség nyílt a tómederben tárolt víz-készlet jelentős növelésére. Ennek hatására, a Balaton maximális vízállása az év során, 6 hónapon keresztül a korábbi vízszinthez képest 10 cm-el magasabb, ami 60 millió m³ vízkészlet visszatartását eredményezheti.

Ezen felül a projektben megvalósult elemek között szerepelt, a Környezeti hatástanulmány elkészítése, Natura 2000 hatásbecslés és nádgazdálkodási terv elkészítése, mederanyag felmérés, Balaton partvonal szabályozási tervének felülvizsgálata, a vízszintszabályozás változásával összhangban 43 parti település vonatkozásában, illetve informatikai és monitoring eszközök beszerzése.

A projekt fizikai befejezése 2021. április 15-én megtörtént, az 5 éves fenntartási időszak megkezdődött, melyet az Igazgatóság végez.

A Balaton átlag vízszintjének csökkentése érdekében 2021. évben az alábbi időszakokban volt szükség balatoni vízeresztésre:

- 2021. január 28. – 2021. március 26.
- 2021. június 2. - 2021. június 12.

Veszprém megyéhez is kapcsolható balatoni projekt helyzete:

A balatoni vízkészlet fenntartható gazdálkodásának, vízhasználatának javítása, a szükséges infrastrukturális feltételek biztosításával

A „Balaton kiemelt turisztikai fejlesztési térség meghatározásáról és a térségben megvalósítandó egyes fejlesztések megvalósításához szükséges források biztosításáról” szóló

1861/2016. (XII. 27.) Korm. határozat (a továbbiakban: Korm. határozat) 2. sz. mellékletében szerepel, az Országos Vízügyi Főigazgatóság feladatellátását is érintő, „a balatoni vízkészlet fenntartható gazdálkodásának, vízhasználatának javítása, a szükséges infrastrukturális feltételek biztosításával” című húzóprojekt.

Az Igazgatóságot érintően 3 projekt javaslat készült, ami összeolvadt 2 projektté.

Az alap témák a következők:

- A Balaton új üzemeltetési rendjéhez szükséges fejlesztések:
 - Iszaptérkép készítés, mederkotrás, iszapelhelyezés, területvásárlás
 - Mélyfekvésű területek feltöltése, partbiztosítások rendezése

A fenti projektek rövid bemutatása:

A Balaton új üzemeltetési rendjéhez szükséges fejlesztések – Iszaptérkép készítés, mederkotrás, iszapelhelyezés, területvásárlás:

A projekt célja, a használati szempontból káros mederüledék helyének, eloszlásának pontos megismerése, mely érdekében szükséges elkészíteni egy részletes iszaptérképet, a mennyiségi és a minőségi összetétel vizsgálatával, a rövid, közép és hosszú távú mederkotrási tervvel együtt.

A mederkotrással kapcsolatban elkészült az előzetes vizsgálati dokumentáció (EVD), mely magában foglalta, hogy nincs szükség környezeti hatástanulmány (KHT) készítésre. Ezt követően kiadásra került a tevékenység környezetvédelmi engedélye. A végleges kotrési tervek elkészültek, a mederkotrás munkálatok egy része beépült és részben megvalósult a Balaton vízminőség javító mederkotrás munkáiba.

A Balaton új üzemeltetési rendjéhez szükséges fejlesztések - Mélyfekvésű területek feltöltése, partbiztosítások rendezése:

A projekt célja, a területvásárlással nem járó, part menti - állami és önkormányzati - területek feltöltése, korszerű mérnökbiológiai és innovatív átalakítása 15 veszélyeztetett település esetében.

A partvédművek rendezése vonatkozásában, az elkészült műszaki tervek figyelembevételével készült el az előzetes vizsgálati dokumentáció (EVD), mely a Balaton part közterületein található partvédművek, emelt vízszinthez igazodó átalakítása és környezeti hatásainak előzetes hatásbecslését tartalmazta.

Elkészült a Balaton part közterületei partvédműveinek és közvetlen háttérterületeinek rendezésére vonatkozó környezeti hatástanulmány (KHT).

A környezeti hatásvizsgálati eljárás lezárult, a határozatlan időre szóló környezetvédelmi engedély 2021. március 5-én kiadásra került.

A Balatoni Vízügyi Kirendeltség vízügyi tevékenység partőrei 2021. évben is folyamatosan ellenőrizte a területükhöz tartozó partszakaszokat, nádasokat és amennyiben természetkárosítást, nádasírtást észleltek, minden esetben feljelentésekkel éltek.

Vízellátási rendszerek

Veszprém megye településeinek vízellátása három főbb területi egységre osztható.

A Balaton parti települések ellátására, regionális vízellátó rendszer épült ki. Vízbázisként a nyírádi kutak, a települések kutjai és szükség esetén a Balatonra, mint vízbázisra telepített felszíni víztisztítók szolgálnak megfelelő minőségű ivóvízzel. Szolgáltató, a Dunántúli Regionális Vízmű Zrt. A vízmű által üzemeltetett, felszíni vízkivételi művek kiváltását tervezi, amit a vízbáziskutatás alapoz meg.

A megye középső, talajtani szempontból mészköves területe jórészt keresztvizet tároz, melyet Veszprém megye legnagyobb víziközmű-szolgáltatójaként a Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt. juttat el a fogyasztókhoz.

A megye északi és nyugati részén általában mélyfúrású kutak biztosítják az ivóvizet, a Pápai Vízmű szolgáltatásában. Az ivóvízminőség javítás érdekében, több településhez megépült a csatlakozó vezeték a Pápa-Tapolcafői regionális rendszerhez.

Főbb vízellátási adatok

Megnevezés	2019	2020
Közüzem i vóvízellátással rendelkező település	217	217
Közüzem i vóvízvezeték-hálózat, km	3 155,1	3 160,9
Közüzem i vóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakás	149 280	149 947
Szolgáltatót víz, (ezer m ³)	17 338	17.990
Ebből: a lakosságnak, (ezer m ³)	12 590	13 163

Forrás: KSH (a 2021. évi adatok még nem állnak rendelkezésre)

Ivóvízminőség és egészség fejezet

A Veszprém Megyei Kormányhivatal, Népegészségügyi Főosztálya tájékoztatása alapján:

A Kormányhivatal illetékességi területén a települések közművesítettek, az ellátottság 100%-os. A megyében 3 nagy vízszolgáltató - Bakonykarszt Zrt, a Dunántúli Regionális Vízmű és a Pápai Vízmű - látja el a településeket ivóvízzel. Ezek a vízszolgáltatókon kívül, további üzemeltetők is - Pannon-Víz Regionális Önkormányzati Víziközmű-szolgáltató Zrt., a VASIVÍZ Vas Megyei Víz- és Csatornamű Zrt. és a ZALAVÍZ Észak-Zalai Víz- és Csatornamű Zrt – biztosítanak, a jogszabálynak megfelelő minőségű ivóvizet. Az utóbbi szolgáltatók, csak néhány Veszprém megyei település lakosságát látják el ivóvízzel.

Veszprém megyében az ivóvíz szolgáltatás földfelszín alatti és felszíni (Balaton) víznyerőhelyekről történik. Felszíni víz szolgáltatása a Balatonalmádi, Balatonfüred és Balatonkenese városok térségében történik.

Vízellátás biztonságának növelése:

Veszprém megye településein a vízszolgáltatók, kiépített ivóvízvezeték hálózatról biztosítják a lakosság számára az ivóvízminőségű, ivóvizet. Veszprém megyében a balatoni térség ivóvízellátásának fő vízbázisai a bakonyi karsztvizek, a Balaton vizét tisztító felszíni vízművek, illetve helyi kisvízművek. A meglévő vízművek közül, a karsztvizeket kiaknázók a legkedvezőbb adottságúak, míg a kisvízművek és a Balaton vizét tisztító vízművek rendkívül magas üzemeltetési költségen, környezetet terhelő módon működnek. Ennek oka, hogy a Balaton-víz csak nehezen és költségesen tisztítható, magas, ugyanis a szervesanyag-tartalma, a

pH-ja, másrészt a sekély tó vízminősége olyan külső feltételektől függ, mint az algásodás, vihar okozta iszap-felkeveredés stb.

A vízszolgáltatók, az előírt mintázási ütemtervben foglaltakat teljesítették. A vízszolgáltatók jelentésköteles eredményeikről, a jogszabálynak megfelelően tájékoztatást küldtek. Kifogásoltság bakteriológiai és a mikroszkópos biológiai minták tekintetében volt, melyhez a hálózatok kora és állapota is hozzájárult. A szolgáltatók a szükséges intézkedéseket megtették. A tett intézkedéseket - hálózat mosatás, fertőtlenítések – dokumentálták. Kontroll vízminőségvétel eredmények levételéről gondoskodtak az üzemeltetők.

Közegészségügyi szempontból továbbra is a Dél-kelet Balatoni Regionális Vízmű (DRV Zrt.) szolgáltatási területén merültek fel vízminőségi problémák. A Délkelet-balatoni Regionális Vízmű, a Balatonkenesétől Balatonöszödig terjedő partszakasz településeit látja el, egységes összekapcsolt rendszerben. A regionális vízmű egyik vízbázisa a Balaton. A kifogásoltság a nyári szezon bekövetkeztével jelentkezik, amikor is a mintavételi eredményekben emelkedett telepszámot tapasztalunk. Ezen terület vízellátása szezon előtt Balatonszéplakról történik. Nyári szezonban, amikor a Balaton-parton megemelkedik a vendéglétszám, a vízellátás mennyiségének biztosítása érdekében, a balatonkenesei Csúcsvízmű is beindításra kerül. Ennek hatására a csővezeték hálózatában az áramló víz iránya is megváltozik, melynek hatására a csővezeték falán lerakódott réteget az áramló víz magával sodorja. A Csúcsvízmű beindításával a vízminőséget, feltételezhetően a Balaton vizének hőmérséklete és magas szervesanyagtartalma is befolyásolhatta.

A tavalyi évben az ivóvízre vonatkozóan panasz nem érkezett. Átmeneti vízkorlátozásra nem került sor, rendkívüli helyzet nem következett be. Veszprém megye illetékességi területén kiemelt ivóvízminőségi probléma 2021.évben nem volt. A vizsgált időszakban Veszprém megye illetékességi területén nem fordult elő ivóvízzel kapcsolatos megbetegedés.

A tavalyi év során több vízszolgáltató esetében megtörtént, az 5 éves vízbiztonsági terveknek a felülvizsgálata. A Bakonykarszt Zrt. illetékességi területén Zalagyömörő, valamint a DRV Zrt. illetékességi területén Balatonfűzfő ellátási területére vonatkozó Ivóvízbiztonsági terv (a továbbiakban: VBT) felülvizsgálata történt meg. A VBT-ben a vízellátó rendszer, a vízbázistól a fogyasztóig bemutatásra került. A dokumentációban rögzített kockázatbecslés/kockázatértékelés részletesen bemutatta a vízellátó rendszert, mely alkalmas a folyamatos ellenőrzésére, a fogyasztókat érő ártalmak időben történő felismerésére. A VBT-k elfogadásra kerültek.

Fürdővizek minősége:

Veszprém megye illetékességi területén, a Balatonon és három egyéb tavon (Nagyteveli víztározó, Kislődi Hámori tó, Vinári Joó tó) van kijelölt természetes fürdőhely. A szezonban 3 strand - Balatonakali, Levendula Kemping strandfürdő, Tihany MUOSZ üdülő strand, Balatonfüred Brázay strand – tulajdonosváltás miatt nem üzemelt. A korábbi években a badacsonytomaji partszakaszon egy olyan fürdővíz csoport volt, melyben 3 strand került összevonásra. Az idei évben a csoport megszűnt és mindegyik strand külön-külön kerül

mintázásra. A fürdővízvizsgálatokat a Veszprém Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Laboratóriumi Osztálya és a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Laboratóriumi Osztálya végezte.

A Kormányhivatal a természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről szóló 78/2008. (IV. 3.) Korm. rendeletben előírt szempontok alapján, május hónapban lefolytatta a fürdővíz engedélyezési eljárást, melynek során az üzemeltetők nyilatkoztak arról, hogy strandjaikat a nyári szezonban, mettől meddig kívánják üzemeltetni. A fürdési idényre a Kormányhivatal egy monitoring naptárat állított össze, mely tartalmazta a strandok vízminta vételezésének gyakoriságát és időpontjait. A Kormányhivatal a monitoring naptárat úgy állította össze, hogy a szezon előtti mintavételre a fürdési idény kezdete előtt 14 napon belül kerüljön sor és az idény során vett mintavételek között 30 napnál hosszabb időszak ne legyen.

Az utóbbi évek időjárási viszonyaira jellemzőek a hirtelen fellépő, nagy intenzitású esők. Az idei évben is több alkalommal volt nyári vihar, melyeknek alkalmával viszonylag rövid idő alatt nagy mennyiségű csapadék hullott le. A lehullott csapadék erősen megterhelte a kis átlagos vízhozamú Balatonba ömlő patakmedreket. A strandok vízminőségét illetően ez kedvezőtlen hatást gyakorolt, mert a bemosódó hordalékkal, szerves anyagok és növényi tápanyagok mellett, szerves és szerves mikroszennyezők is a vízfolyásokba kerülhettek. A nagy esőzések után többször is monitoroztuk azokat a strandokat, - Balatonfüred Eszterházy strand, Balatonkenese Telekom Hotel, Révfülöp Szigeti strand - ahol a szennyeződések esetleges előfordulását a fenti szempontokra lehetett visszavezetni.

Veszprém megye strandjait a cianobaktérium-burjánzás nem érintette. Ezt célzott vizsgálatok is alátámasztották. Mikroszkópos vizsgálatokra 2021. augusztus 16-án került sor, ahol Balatonederics, Szigliget, Badacsonytomaj, Badacsony községek egy-egy strandján vett vízminta feldolgozására került sor. A minták feldolgozását a Kormányhivatal Laboratóriumi Osztálya végezte: mikroszkópos vizsgálattal a toxintermelő kékbaktériumok jelenlétét vizsgálták. A laboratóriumi eredmények alapján elmondható, hogy a mintákban a sejtszám Balatonederics strandjaitól Balatonakarattya strandjai felé haladva fokozatosan csökkent. A cianobaktérium sejtszám, a balatonedericsi strandon sem érte el a jogszabályban meghatározott határértéket. A fenti tények alapján, Veszprém megye strandjain további vizsgálatok bevezetését és a meglévő vizsgálatok gyakoriságának sűrítését a Kormányhivatal nem tartotta indokoltnak. A nyári szezonban arra vonatkozó információ a Kormányhivatalhoz nem érkezett, hogy Veszprém megye strandjain vízvirágzásra utaló jelek lennének. Egészségügyi intézménytől sem érkezett arra vonatkozó bejelentés, hogy strandolás során a víztől bárki is megbetegedett volna.

A Kormányhivatal az idei évben, szezon alatt is végzett helyszíni ellenőrzéseket a strandokon. A járványügyi veszélyhelyzetre tekintettel, a helyszíni bejárások során kiemelt figyelemmel ellenőrizte a Nemzeti Népegészségügyi Központ által összeállított „Útmutató a természetes fürdőhelyek üzemeltetéséről és ellenőrzéséről” (a továbbiakban. Útmutató) című állásfoglalásban leírtakat. A helyszíni bejárások során a Kormányhivatal megállapította, hogy

az üzemeltetők jogkövetők voltak, az útmutatóban foglaltakat betartották. A bejáratnál plakátokon, valamint a hangos bemondóban naponta többször is felhívták a fürdőzők figyelmét a helyes fürdőzőhigiénés magatartási szabályokra. A pénztáraknál törekedtek arra, hogy sorban álláskor a sor ne torlódhasson fel. A bejárat pontokon az Útmutatóban javasolt távolságot a padozaton történő jelölésekkel jelezték. A szociális helyiségek kézmosóinál a kézfertőtlenítőszerrel kihelyezték, melynek fogyását figyelemmel kísérték, folyamatos pótlásáról gondoskodtak. A mellékhelyiségek és zuhanyzók fertőtlenítőszeres takarítását rendszeresen elvégezték. Takarító és tisztítószeres megfelelő mennyiségben rendelkezésre álltak.

Panaszbejelentés alapján helyszíni ellenőrzésre, egy alkalommal került sor. A bejelentő, a strand területén található „gyermekpancsoló” kialakítását kifogásolta. Véleménye szerint, a pancsolóban nincs kialakítva a vízcseré, így a víz fertőzése fennáll. A jelenlegi állapotban egy ki és bevezető csővel lehetne a Balaton vizével feltöltött pancsoló vízminőségén változtatni. A bejelentés alapján helyszíni bejárásra került sor, melynek alapján megállapítást nyert, hogy a strand területére a Balatonkenese Város Önkormányzata tervezett egy „Homokos plázt”. A kiviteli tervek előtt, az Önkormányzat helyszíni egyeztetést folytatott le a Közép-dunántúli Vízügyi Kirendeltség Balatoni Vízügyi Kirendeltség vezetőjével. A helyszíni bejárás során szerzett információk alapján történt a „Homokos plázs” kialakítása. A „Homokos plázs” kialakítása közegészségügyi szempontból nem esett kifogás alá. A tervek során a strand köves partszakasza kb. 15 m hosszan elbontásra került, melynek helyét folyami homokkal töltötték fel, így a strandon a Balaton déli partszakaszára jellemző homokos partszakasz alakult ki. A panaszbejelentésben foglalt „ki és bevezető cső” kialakítását a Kormányhivatal közegészségügyi szempontból nem tartotta indokoltnak, mivel az a víz minőségén nem változtat. Az Önkormányzat folyamatosan gondoskodott a partszakasz rendbetételéről – szennyvezetékek eltávolítása, gereblyezés stb. – valamint a partszakasz árnyékolását 3 db napernyő kihelyezésével biztosította.

A 2021. évi fürdési időnnel kapcsolatban összességében elmondható, hogy a strandok vize fürdésre alkalmas volt. A tavalyi évben rövidtávú szennyezés és rendkívüli esemény nem fordult elő. Fürdővízhasználat tiltásra nem került sor.

Szennyvízcsatornázás

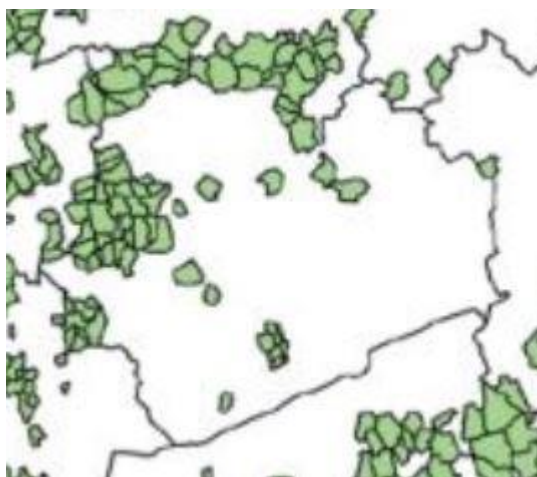
Veszprém megyében 2020. évben a kommunális szennyvízelvezetés terén jelentős változás nem történt. Az adatok alapján a szolgáltatott ivóvíz 82%-át megtisztítják.

Szennyvízcsatornázás főbb adatai

Megnevezés	2019. év	2020. év
Közüemi szennyvízgyűjtő-hálózattal rendelkező település	158	158
Közüemi szennyvízgyűjtő-hálózat, km	2 450,3	2 453,9
Közüemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakás	125 006	125 559
Településekről szennyvíz-hálózaton elvezetett (ezer m ³)	21 812	21 521
Háztartásoktól szennyvíz-hálózaton elvezetett (ezer m ³)	10 295,7	10 822

Forrás: KSH (a 2021. évi adatok még nem állnak rendelkezésre)

Közüemi szennyvízelvezető-rendszerrel nem rendelkező települések

Forrás: www.okir.hu

Veszprém megyében több településen, egyedi szennyvíztisztító kisberendezések ingatlanonkénti telepítésével oldották meg a szennyvízkezelést (Balatoncsicsó, Óbudavár, Szentjakabfa, Tagyon, Salföld, Szentantalfa és Apácatornán).

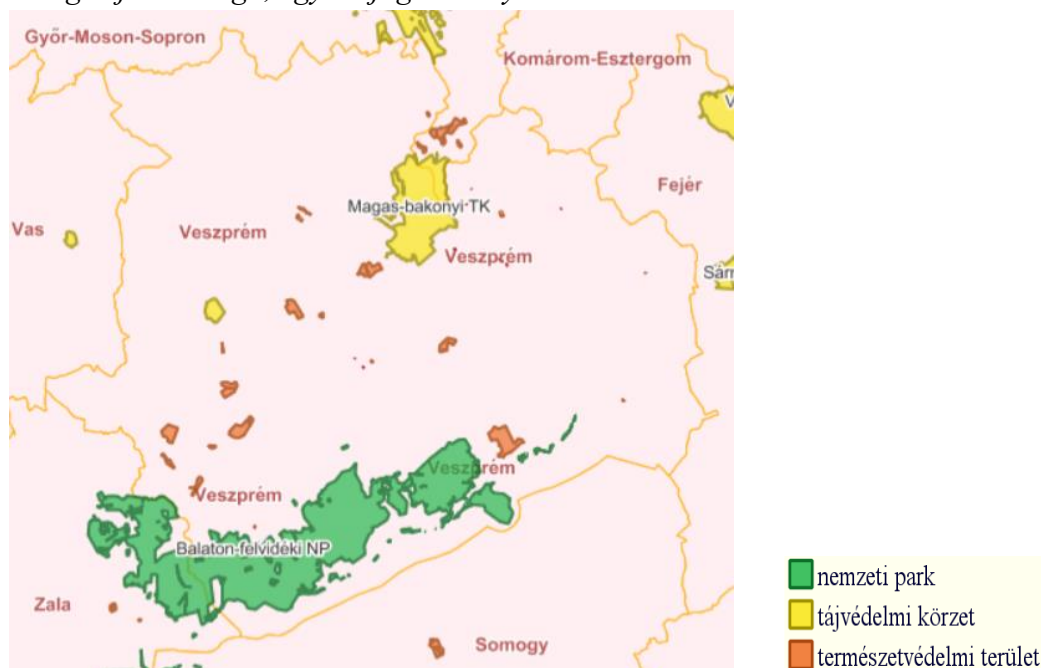
Veszprém megyében a közüemi szennyvízelvezető hálózattal még nem rendelkező települések önkormányzatai, törekszenek a hiányosság megszüntetésére. Több település elfogadott fejlesztési tervvel is rendelkezik.

V. TERMÉSZET ÉS TÁJVÉDELEM

Veszprém megye a rendkívül változatos földrajzi adottságának köszönhetően kiemelkedően sok természeti és táji értéket őrzött meg. A nagy élőhely és fajdiverzitásnak elsődleges oka, hogy vegetációs zónahatáron fekszik. A Nyugat-Európában jellemző zárt lomberdőzóna itt ér véget, a Balaton vonalától délkeletre a csapadék már nem mindenhol elég a zárt lombos erdő kialakulásához, az erdő felnyílik, kisebb-nagyobb sztyepp-foltok jelennek meg. A főbb élőhely típusok a nádasok, mocsarak, a láprétek, a sztyepp-lejtők és sziklagyepek, a karsztbokor-erdők, a tölgyes erdők és a bükkösök.

A megye területének megközelítőleg 15%-át teszik ki az országos jelentőségű védett természeti területek. A Bakony és a Balaton-felvidék erdeiből, a patakok, vízfolyások mellett húzódó rétek, erdők növényzetéből, a kevésbé intenzíven használt mezőgazdasági területekből ökológiai folyosórendszer áll össze. A megye teljes területe a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (röv. BfNPI) illetékessége alá tartozik.

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területek

forrás: www.okir.hu

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park védett természeti területei

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság <https://www.bfnp.hu/> honlap alapján.

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek (köztük a védett földtani alapszelvények és földtani képződmények) Veszprém megyében.

Név	Védett		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás tárgyévben (ha)
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		
Nemzeti Park	1	30.765	10.471	0
Tájvédelmi Körzet	2	8.218	248	0
Természetvédelmi Terület	20	3.038	0	0
Összesen	23	42.021	10.719	0

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai:

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Balaton-felvidéki NP	282/NP/97	57 019	10 472
Magas-Bakony TK	239/TK/91	8 753	478
Somló TK	257/TK/93	583	87
Tapolcai-tavasbarlang felszíni védőt. TT	9/TT/42	2	
Zirci arborétum TT	23/TT/51	18	

Uzsai csarabos erdő TT	25/TT/51	110	
Szentgáli-tiszafás TT	29/TT/51	213	
Úrkúti-őskarszt TT	33/TT/51	3	
Fenyőfői-ősfenyves TT	56/TT/54	579	
Várpalotai homokbánya TT	57/TT/54	1	
Balatonkenesei-tátorjános TT	93/TT/71	2	
Darvas-tó lefejtett bauxitlencse TT	96/TT/71	34	
Sümei Mogyorós-domb TT	125/TT/76	65	
Farkasgyepői kísérleti erdő TT	147/TT/77	359	
Devecseri Széki-erdő TT	179/TT/85	297	38
Balatonfüredi-erdő TT	185/TT/86	869	
Tapolcafői-láprét TT	223/TT/90	13	
Bakonygyepesi-zergebogláros TT	224/TT/90	24	
Hódoséri-ciklámenes TT	227/TT/90	24	
Attyai-láprét TT	256/TT/93	15	
Somlóvásárhelyi Holt-tó TT	262/TT/93	15	
Sárosfői-halastavak TT	264/TT/93	278	76
Nyirádi Sár-álló TT	301/TT/05	395	
Sümei Fehér-kövek TT + erdőrezerv.	316/TT/07	308	47

Védelemre tervezett területek:

Név	Kiterjedése (ha)
Balaton-felvidéki NP bővítése	7409
Marcál-medence TK	3000
A Magas-bakonyi TK bővítése (Tóth-árok Erdőrezervátum)	189
Kupi sáfrányos erdő TT	94

A Magas-bakonyi TK bővítése: Tóth-árok Erdőrezervátum összes területe 440 hektár, de ebből már védett 251 hektár, a tényleges bővítés 189 ha.

„Ex lege védett” természeti területek (láp, szikes tó, kunhalom, földvár, forrás, víznyelő)

Veszprém megyében

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)	Kiterjedés (ha)
Láp		3 500
Szikes tó	0	

Forrás	1679	
Víznyelő	509	
Kunhalom	37	
Földvár	16	

”Ex lege” védett természeti értékek (barlangok) Veszprém megyében

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)
Barlang	585

- Szél-lik (44440-83, megkülönböztetett védelemre érdemes) térképezésére: 530 m poligon + térképi rajz
- Régészeti szempontból jelentős barlangok D3 felmérése:
 - 4413-1 Odvas-kői-barlang
 - 4413-23 Öreg-szarvadárki-barlang
 - 4413-26 Tönkölös-hegyi-barlang
 - 4430-4 Tekeres-völgyi-kőfülke
 - 4423-40 Ördögárok 32d. sz. barlang

A KEHOP-4.1.0-15-2016-00038 azonosító számú, „Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony–Balaton Geoparkban” megnevezésű projekt keretében az alábbi helyszíneken valósultak meg természetvédelmi célú barlangkiépítési beavatkozások (denevérbarát lezárások, műtárgyak cseréje stb.):

- Csipkés-zsomboly
- Csodabogyós-barlang
- Döme -barlang
- November 7.-barlang
- Pipa-zsomboly barlang
- Plecotus 1. sz. barlang
- Szentgáli-kőlik
- Tábla-völgyi-barlang
- Tapolcai-barlangrendszeren belül a korábbi Berger Károly-barlang

Natura 2000 területek Veszprém megyében

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás (ha)
NATURA 2000 különleges madárvédelmi terület	2	52 414	0
NATURA 2000 különleges természetmegőrzési terület	31	120 624	0
Összesen	33	173 038	0

Tanösvények Natura 2000 területeken Veszprém megyében:

- Lóczy-gejzírösvény - Tihanyi-félsziget
- Boroszlán tanösvény - Bakonybél

- Geológiai-botanikai tanösvény - Badacsony
- Bazaltorgonák tanösvény - Szent-György-hegy
- Aknabarlangok tanösvény Tés - Keleti-Bakony
- Kitaibel tanösvény - Somló
- Zergeboglár tanösvény - Nemeshany részleges
- Zádor tanösvény - Pécsely
- Sásdi-legelő tanösvény - Káli-medence
- Fekete-hegyi tanösvény – Káli medence

Bemutatóhelyek Natura 2000 területeken Veszprém megyében:

- Lóczy- barlang Balatonfüred
- Csodabogyós-barlang Balatonedics

Európa Diplomás területek

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
Európa Diploma	1	645	0

A „Tihanyi-félsziget vulkanikus képződményei” 2003-ban nyerte el a Diplomát.

Világörökség helyszínek

Veszprém megyében világörökség helyszín nem található.

Világörökség várományos a „Balaton-felvidéki kultúrtáj”. Helyszín: A Tihanyi-félsziget, a Tapolcai-medence tanúhegyei és a Hévízi-tó

Geopark

	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
UNESCO Globális Geopark	1	324 352	0

Az Igazgatóság által alapított és fenntartott Bakony–Balaton Geopark 2012 őszétől tagja a Globális Geopark Hálózatnak, egyben az Európai Geopark Hálózatnak.

Terület nélküli, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett természeti értékek

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)
Természeti emlék	1

Védett mesterséges üregek Veszprém megyében

Objektum	Nyilvántartott összesen (db)
Természeti emlék	1

A 63/2015 (X.26.) FM rendelet alapján a Kislődi bauxitbánya szállítógátata természetvédelmi oltalom alatt áll, mint jelentős denevér-élőhely.

Erdőrezervátumok Veszprém megyében

Veszprém megye területén 3 erdőrezervátum, illetve erdőrezervátum céljára kijelölt terület található (valamint egy Zala megyében található erdőrezervátum védőzónájának kisebb része áthúzódik Veszprém megyébe).

Jogszámban kihirdetett erdőrezervátumok:

1. Somhegy: A Magas-Bakony Tájvédelmi Körzetben Bakonybél községben a Somhegypusztától északra helyezkedik el. Különleges értékek: szubmontán bükkös, idősebb állományok, sziklakibúvások. A hegytetőn földsáncsal, a déli, úgynevezett Plötz oldalon két barlanggal, mészkőpadon kialakult meszes lejtőgyep társulásokkal.
2. Fehér-sziklák: Sümeg és Csabrendek között az úgynevezett Rendeki hegyen helyezkedik el, mindkét település külterületét érinti. Népies neve: Fehér-kövek.

Kihirdetésre váró erdőrezervátum:

1. Tóth-árok Erdőrezervátum (A Magas-Bakony TK bővítése)

Nemzeti Ökológiai Hálózat

A Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MaTrT.) új rendelkezései az ökológiai hálózat övezeteire vonatkozóan 2019. március 15-én léptek hatályba.

Natura 2000 fenntartási tervek

Terület azonosító	Terület neve	Területe (ha)	Terv állapota	Terv készült
HUBF20004	Agár-tető	5135	AM véleményezés alatt	2017.
HUBF20006	Tihanyi-félsziget	751	készítés alatt	
HUBF20007	Monostorapáti Fekete-hegy	1811	AM véleményezés alatt	2017.
HUBF20009	Devecseri Széki-erdő	1593	AM véleményezés alatt	2017.
HUBF20011	Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő	4213	AM véleményezés alatt	2019.
HUBF20012	Sásdi-rét	396	AM véleményezés alatt	2019
HUBF20015	Marcál-medence	4897	kész	2015
HUBF20017	Kádártai dolomitmezők	814	kész	2015
HUBF20018	Megye-hegy	240	kész	2017
HUBF20020	Szent György hegy	73	készítés alatt	
HUBF20021	Péti-hegy	374	kész	2015
HUBF20022	Mogyorós-hegy	202	kész	2015
HUBF20023	Hajmáskéri Törökcsapás	910	kész	2015
HUBF20024	Berhidai löszvölgyek	108	kész	2010

HUBF20025	Badacsony	250	készítés alatt	
HUBF20026	Tótvázsonyi Bogaras	237	kész	2015
HUBF20027	Nemesvámosi Szár-hegy	57	kész	2015
HUBF20028	Tapolcai-medence	2339	AM véleményezés alatt	2019.
HUBF20031	Szentkirályszabadja	494	kész	2015
HUBF20032	Balatonkenesei tátorjános	7	kész	2015
HUBF20033	Dörögdi-medence	900	kész	2015
HUBF30002	Balaton	58889	kész	2015
HUBF20014	Pécselyi medence	868	kész	2017
HUBF20016	Öreg-hegyi riviéra	1209	kész	2017
HUBF20018	Megye-hegy	240	kész	2017
HUBF20034	Balatonfüredi-erdő	3485	kész	2017
HUBF20001	Keleti-Bakony	11897	részben kész	2014
HUBF20002	Papod és Miklád	5309	részben kész	2014
HUBF20003	Kab-hegy	8093	felterjesztve	2020
HUBF20008	Csatár-hegy és Miklós Pál hegy	1595	felterjesztve	2020
HUBF30001	Északi-Bakony	25803	felterjesztve	2020

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság Veszprém megye területét érintő jelentősebb fejlesztési projektjei:

„A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével”

Projekt azonosító száma: KEHOP-4.2.0-15-2016-00003

A projekt fő célkitűzése az EU Biológiai Sokféleség Stratégia célkitűzéseivel összhangban, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett természeti területek, NATURA2000 területek, védett és/vagy közösségi jelentőségű élőhelyek, a védett élettelen természeti értékek kedvező természeti állapotának megóvása, illetve javítása.

Az előforduló védett és/vagy közösségi jelentőségű fajok védelme és élőhelyük biztosítása.

Az Igazgatóság működési területén a természetvédelmi őrzés biztosítása, hatékonyságának javítása, valamint a természetvédelmi monitorozó-, nyilvántartási- és információs rendszerek működtetése, pontos, megbízható és hiteles információk szolgáltatása.

A projekt elszámolható bruttó összköltsége: 254 433 818 Ft

A projekt tervezett időtartama: 2016.09.30–2021.05.05.

„A Tihanyi-félsziget és térségének komplex élőhelyfejlesztése”

Projekt azonosító száma: KEHOP-4.1.0.-15-2016-00020

A projekt egymással szorosan összefüggő, komplex megoldásokat kíván adni a Tihanyi-félsziget és tágabb térségének természetvédelmi problémáira, kiemelten a Belső-tó ökológiai

állapotának javítására, a térség gyepterületeinek kezelésére, illetve a természetvédelmi célú ismeretterjesztés, bemutatás és a kiemelkedően magas érdeklődés, látogatólétszám kezelésének együttes megoldására.

Tervezett tevékenységek

1. A tihanyi Belső-tó rehabilitációja, ökológiai állapotának javítása:
2. A gyepkezelés és a legeltetési állattartás feltételeinek biztosítása
3. A hagyományos gazdálkodás és a Natura 2000 hálózat komplex bemutatása a Tihanyi-félszigeten
4. A Tihanyi-félsziget (HUBF 20006) Natura 2000-es terület fenntartási tervének elkészítése
5. A Tihanyi-félsziget (HUBF 20006) Natura 2000-es terület bemutatási tervének elkészítése

A projekt elszámolható bruttó összköltsége: 579.114.761 Forint

A projekt tervezett időtartama: 2016.09.15. – 2022.06.30.

„Földtani örökségünk védelme és bemutatása a Bakony–Balaton Geoparkban”

Projekt azonosító száma: KEHOP-4.1.0.-15-2016-00038

A projekt célja a BfNPI által irányított Bakony–Balaton UNESCO Globális Geopark területén fellelhető különböző földtudományi természeti értékek megőrzésének hosszú távú biztosítása. Az egyszeri, projektszerű beavatkozások elsősorban az élettelen természeti értékeket érintik, de szándékuk szerint pozitív hatással lesznek az ahhoz bármilyen módon kötődő élőlények közösségeire, élőhelyeire is. A projekt ezzel a tevékenységgel hozzájárul a természetvédelmi és közösségi szempontból kiemelkedő értéket képviselő barlangok, víznyelők, források, földtudományi értékekkel bíró természetvédelmi területek, a földtani alapszelvények, fajok és élőhelyek megőrzéséhez.

A projekt elszámolható bruttó összköltsége: 162 000 000 Forint

A projekt tervezett időtartama: 2016.10.01. – 2022.06.30.

„Rejtett kincsek a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkban”

Projekt azonosító száma: GINOP-7.1.9-17-2017-00002 (Turisztikailag frekventált térségek integrált termék-és szolgáltatás fejlesztése)

Elnyert támogatás: 402 355 052 Ft

A projekt tervezett megkezdése: 2018. március 01.

A projekt tervezett befejezése: 2021. május 29.

A projekt közvetett, hosszú távú célja: „A Balaton-felvidék turizmusának fellendítése széleskörű hálózatosodáson alapuló, versenyképes és magas minőségű integrált ökoturisztikai termék- és szolgáltatásfejlesztés által.”

A projekt keretében tervezett fejlesztések:

- Lóczy-barlang Látogatóközpont kialakítása Balatonfüreden
- Hegyestű Geológiai Bemutatóhely fejlesztése Monoszlón (amely a Balaton-felvidéki kultúrtáj Magyar Világörökség Várományos Helyszín részét képezi)
- Salföld Major fejlesztése

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság tájékoztató levelében kitért három igen fajsúlyos és káros folyamatra, melyek környezetvédelmi jelentősége – véleménye szerint – megkérdőjelezhetetlen:

„1. A kiemelt jelentőségű Balaton-felvidéki szőlőhegy kultúrtájtípus fokozatos átalakulása, eltűnése.

A szőlőhegyek pusztulása országos jelentőségű probléma, de a Dunántúlon jelentkezik a legszembetűnőbben. A Balaton vidékén kialakult egy kettősség a szőlőhegyek problémáját illetően: míg a délebbi, döntően somogyi területeken a pusztulás, a művelés felhagyása a jellemző, addig – fajsúlyosan a Balaton-felvidéket érintve – északabbra a szőlők kivágása, felparcellázása és a pincék nyaralóvá alakítása fémjelzi ezt a folyamatot, ami mindkét esetben a kultúrtáj összeomlásához és a soványodó táji harmónia teljes feloldódásához vezet. Mindez a fenntarthatóság ellenében hat és egyúttal komoly környezeti problémát jelent: a szukcesszió beindulásával a felhagyott szőlőket elárasztják az inváziós fajok, a beépülő szőlőhegyeken pedig a kultúrnövények eltűnésével és a zöldterületek beépülésével csökken a zöldterület, tehát a biológiailag aktív hasznos tömeg. A szőlőhegyek problémahalmazának – mely elsősorban azok erodálódásában érhető tetten – komoly, a védendő épített örökséggel összefüggő aspektusa is van, hiszen a pusztuló szőlőhegyek számtalan, védelemre méltó építészeti értéknek adnak otthont. Egy esetleges védelmet szolgáló megoldás nem szabad, hogy kimerüljön a pontszerűen elhelyezkedő védett pincék oltalmában, mert ez esetben műemlékvédelmi problémáról kellene beszélnünk, ám ennél jóval többről van szó. Területi építészeti örökségvédelmet kell alkalmazni, párhuzamban a szőlőhegyi kultúrtájtípus általánosan vett védelmével.

2. A még foltokban megmaradt szerves települési fejlődés magán hordozó településképi értékek (nemcsak épületek, hanem pl: azok színezete, nyílászárók alakja, színe, a települések szerkezete stb.) drasztikus sorvadása.

A hagyományos és egységes településkép – nem csak a falvak tekintetében – szinte teljesen eltűnt az országból, egy-két zárványként megmaradt település őrzi eredeti arcának foltokban megmaradt lenyomatait. Magát a településképet, mint a települési környezet védelmének egyik célját kiemelt figyelemmel kell kezelni, mivel egyrészt esztétikus településen élni vitathatatlanul egészségesebb, másrészt napjainkban még tovább fokozódó érdeklődés mutatkozik a Balaton-felvidéki – első sorban falvak – iránt és ennek egyik folyományaként –de más okokra is visszavezethetően – drámai módon erodálódnak a még megmaradt ilyen jellegű értékek. Fontos kiemelni, hogy ez nem műemlékvédelmi kérdés, ennél jóval többről van szó.

3. Már egész Balatont, de Veszprém megyében fajsúlyosan annak nyugati medencéjét érintő, adott esetben természetvédelmi értékeket és/vagy ökológiai potenciált jelentő térszíneket veszélyeztet a gátlástalan építkezés.

A rohamtempóban szaporodó és funkcionálisan széles skálán mozgó építkezések folytán a vízparti területek ökológiai értelemben megszűnnek létezni, és pusztán mesterséges vagy félmesterséges parti zónák alakultak ki a tó körül és várhatóan ez vár majd a hírmondóban

maradt vízparti részeken is. Figyelembe véve, hogy a déli part kb. 90%-a mesterséges, illetve a partok sorvadása egyértelműen drasztikusan romló tendenciát mutat, jelenleg ez az egyik legnagyobb katasztrófával fenyegető természet- és környezetvédelmi problémája a Balatonnak.”

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság tájékoztató levelében kitért még az alábbi folyamatok értékelésére is:

„Az élőhelyeket és fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Klímaváltozás: az ebből adódó szárazodás, talajvízszint-csökkenés közvetlenül vagy közvetetten hatással van a különböző erdőtípusokban (pl. szúinvázió okozta cserpusztulás, magas köris, erdei- és feketefenyő pusztulás). Az Északi-Bakonyban a bükkösök több ezer hektáron egykorúak; vágásérettek, ezek felújulása az éghajlatváltozás előre jelzett üteme következtében kérdéses. A váratlan meteorológiai események (pl. villámárvíz, jégverés) lokálisan jelentős élőhelyi átalakulást eredményezhetnek.

A második éve tapasztalható csapadékhiányos időjárás, a (elsősorban telepesen fészkelő vízi) madarak (jellemzően gémfélék) táplálkozó területeinek minőségét is jelentősen csökkentette. Több fajnál volt tapasztalható, hogy a korábbi években felmért fészkelő állomány töredéke kezdett csak fészkelésbe, valamint jelentős mennyiségű, már fészkelést megkezdett állomány, – feltételezhetően a csapadékhiánnyal együtt járó táplálékhiány – következtében tömegesen adta fel a költést.

Vizes élőhelyek jelentős mértékű átalakítása: a szabályozás, a mederrendezés, az intenzifikálás számos vizes és vízi élőhelyet érint, ami az általános szárazodás hatásaihoz hozzáadódik. Ezzel szemben a Balaton magasan tartott üzemi vízszintje jelentős ökológiai változásokat okoz. Az ebből következő megoldatlan természetmegőrzési ökológiai és tulajdonjogi kérdések és problémák jól láthatóak. A környező mélyebb fekvésű medencékben, berkekben a korábbi diverz vizes élőhelytípusok átalakulóban vannak; a fajgazdag mocsárréteket, üde kaszálókat sok helyen fajszegény magassásosok váltották fel. A tartósan vízzé vált területeken a korábban releváns természetvédelmi kezelési előírások már nem tarthatók be teljes mértékben. A nádasok genetikai diverzitásának megőrzéséhez szükséges ivaros szaporodás a magas vízszint miatt szintén nem lehetséges, illetve csak korlátozottan működő folyamat, ezt támasztja alá a balatoni nádasok ötvenkénti minősítése is. A 120 cm-es szabályozási vízszint, a csapadékviszonyok, a szél erőssége és iránya, a Sió-csatorna áteresztőképessége együttesen határozzák meg az aktuális vízszintet, mely statisztikusan, átlagosan magasabb vízszintet eredményez. A magasabb vízszint nagyobb nyíróerőt, erőteljesebb hullámenergiát jelent a nádasok nyíltvízi oldalán. Mindezek a hatások már rövidtávon is a nádasok degradációját, nettó területfoglalásuk csökkenését, minősítésük vissza sorolását, egyes helyeken a nádas élőhelyek teljes eltűnését eredményezik a parti régióban. A tó nádasainak állapota a fent vázolt folyamatok függvényében változik, melynek iránya természetvédelmi ökológiai vonatkozásban egyértelműen káros. A nádas élőhelyek az időben adott dinamika szerint változnak. A magas vízszint felértékeli a nádas élőhelyek fenntartása szempontjából a nádvágás fontosságát, azonban ennek tó szintű, koordinált megvalósítása sem anyagi, sem természeti viszonyok szempontjából nem adott, mivel a megfelelő minőségű nádvágásra csak biztonságos jégborítás esetén van lehetőség. Ez az utóbbi tíz esztendőben

egyre kedvezőtlenebb tendenciát mutat. Magas vízszintnél azonban a nádas élőhelyek területi csökkenését a nádvágás nem pótolhatja, csupán a megmaradó nádasok ökológiai minőségét tarthatja meg, esetenként javíthatja. A nádas élőhelyek jelentőségét az is emeli, hogy az ott élő fajok számára többnyire nincs alternatív élőhely már rövidtávon sem, az élőhely területi veszteségét állományaik csökkenése követi. A Balaton folyamatosan magas vízszintje a vad mozgását, vadeltartó képességét alapjaiban változtatja meg, ennek várható hatásait nem ismerjük. A visszaszoruló nádasok vonatkozásában egyre inkább nem elhanyagolhatóak az engedély nélküli feltöltések, nádas pusztítások esetei.

A vizes élőhelyek vonatkozásában a szárazodás ellenére a hegylábi források esetén pl. a Keleti-Bakonyban tetten érhető a karsztvíz hozamok időszakos növekedése, elsősorban a bányászat megszűnése következtében megemelkedett karsztvíz szintek miatt. Ezek a forrásfakadások kiemelkedő mikroélőhelyek kialakulásához vezetnek.

Az özönfajok, főként az özöngyomok és gazdaságilag hasznosított inváziós fajok rohamos térnyerése: több természetes és természetstörő élőhelytípusban jelentős hatást okoznak, kiemelten a hullámtereken, és a száraz fás és füves élőhelytípusokban (pl. akác, bálványfa, keskenylevelű ezüstfa, aranyvessző fajok, selyemkóró). A vízi özönfajok a természetes állatfőként halállományt károsan befolyásolják (pl. Kis-Balaton, Balaton és befolyóik – ezüstkárász, amurgéb, nagy gázló, törpe békeleny, óriás csavarthínár, tündérhínár, márványrák).

Jelentősen túltartott nagyvadállomány: a dúvadállomány magas szintje elősegíti a természetstörő erdők degradációját (pl. kerítés nélkül eredménytelen az erdőtelepítés, a magoncok nevelése), valamint veszélyezteti a földön fészkelő madárfajok költési sikerét. Jelentős vadkár tapasztalható száraz és üde gyepek esetében is, mely kora tavaszi, gyepi fajok virágzását, magérlelését hiúsítja meg, akár állományok eltűnését okozhatja (pl. leánykökörcsin).

Helytelen vagy már felhagyott kaszálás és legeltetés:

A füves élőhelyek degradációja, egyes esetekben eltűnése (pl. száraz avar felhalmozódás, cserjésedés, beerdősülés) a működési terület több részén kisebb-nagyobb jelentőséggel, de meghatározó. Legnagyobb veszélyben a talaj víztelítettségétől erősen függő üde láprétjeink és karakterfajaik vannak (Káli-medence, Tapolcai-medence, Marcal-medence, Bakonyalja).

A homogén, nagyüzemi jellegű, idegenhonos fajokkal végzett erdőgazdálkodás (főleg az akác nagy aránya): az összes erdőterületen, kiemelten a Bakonyalja, Balaton-felvidék térségében jellemző.

A tájhasználat jelentős átalakulása:

A tájképi értékek veszélyeztetettsége az új beruházások megvalósulásával jelentősen megnőtt a Balaton mentén és a Balaton-felvidéken.

A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Védett növényfajaink közül vannak olyanok, ahol drasztikus egyedszámcsökkenés tapasztalható (zergeboglár (*Trollius europaeus*), lisztes kankalin (*Primula farinosa*), fehérmájvirág (*Parnassia palustris*), annak ellenére, hogy a korábbi élőhelyrekonstrukciós beavatkozások magukra az élőhelyekre láthatóan pozitív hatással vannak. A Balatonkenesén tátorján állományunk is fokozatos csökkenést mutat; ennek elsődleges okát a területhasználatokban (elsősorban beépítés) kell keresnünk. E ritka és rendkívül specialista fajok láthatóan nem, vagy kevéssé képesek alkalmazkodni a gyorsan változó körülményekhez, vagy úgy, hogy az jelenlegi tudásunk alapján kevéssé magyarázható.

Jelenleg a működési területet illetően a legjelentősebb ökológiai változások az élőhelyrekonstrukciókhoz kapcsolódóan, illetve a területhasználat megváltozásának közvetlen és közvetett hatásaiból adódnak. Nagyon jelentős, negatív hatásúak voltak a 2021-es évben tapasztalt extrém időjárási körülmények. 1987 óta a leghűvösebb tavasz volt a 2021-es, ezzel szemben a vegetációs időszak nagy részét, nagy melegek, szárazság és extrém csapadékhiány jellemezte. A rendkívül hosszú csapadékmentes időszaka vízhez kötődő fajok fészkelő madárállományainak rendkívül jelentős csökkenést hozta. Ez volt tapasztalható a felméréseink és megfigyeléseink alapján pl. a nagy kócsag (*Egretta alba*) esetében.

A felhagyott, illetve nem megfelelő intenzitással kezelt területek, valamint az erdők nem megfelelő hasznosítása továbbra is megfigyelhető. Saját vagyonkezelés esetén tekintettel vagyunk (a korábban említett közvetlenül veszélyeztetett növényfajok mellett) az ott található egyéb védett fajok igényeire (pl. haris (*Crex crex*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), zánótboglárka (*Maculinea nausithosus*), szürkés hangyaboglárka (*Maculinea alcon*), csarab (*Calluna vulgaris*), mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) ... stb.). Így ezen fajok utóbbi kivételével hosszú távon megőrizhetőek ezeken a területeken, a nem védett területeken azonban kérdéses a helyzetük.

A kigyászólyv esetében a felderített revírek és költőhelyek vonatkozásában folyamatos a fészkelési időszakban a fészkelő párok nyomonkövetése és az ismeretlen területek feltárása. Ez a fajvédelmi felderítő és monitorozó tevékenység kiegészül az erdőgazdálkodási szempontokat, terveket és folyamatokat is értékelő aktív védelmi munkával is, melynek része a felderített fészkek körüli hatósági védőzónák kijelölése. A célirányos fajvédelmi tevékenység során 2021-ben egy újabb kigyászólyv revírral gyarapodott a fészkelő állomány. A faj szempontjából az emberi zavaráson túl a közeljövő nagy kihívása továbbra is a csúcsszáradó, pusztuló fekete fenyő állományok eltűnése, különösen a több évtizedesre becsült fészkelőhelyeken. Ez a folyamat 2021-ben csak fokozódott. Hosszú idő után 2021-ben a Marcal-medencében egy szabadult parlagi sas pár megtelepedését és fészkepépítését követhettük nyomon, azonban a költés sikertelen volt. A több éve a medencében költő daru pár sikeresen nevelt fel egy fiókát.

A működési területünkön a vándorsólyom fészkelő és fészkelőhelyet foglaló állományunk 2021-ben is növekedett két megtelepedéssel. Utóbbi egyértelműen további növekedés, mivel a faj ismételt megtelepedése óta eltelt évtizedben a faj számára legígéretesebb fészkelőhelyeket folyamatosan monitorozzuk és dokumentáljuk a sikeres és sikertelen fészkeléseket.

Természetes ürgeállományaink a legjelentősebbek közé tartoznak, különösen azért, mert a működési területünkön az élőhelyi lehetőségeknek megfelelően még több helyen működik

hajtásos birkalegeltetés. Ez a típusú területkezelés az alapja annak, hogy a fajra jellemző metapopulációs élőhelyhasználati mód fennmaradjon. Az országos állományok szigetszerű élőhelyszerkezetük miatt (pl. repterek) többnyire nem követhetik ezt a fajra jellemző populációs dinamizmust. A működési területünkön legalább két régióban (dolomitgyepek) működik még ez a típusú élőhely. Ebbe a folyamatba bele illik az egyes foltokban élő állományok eltűnése és egy másik, alkalmassá váló foltban új állományok kialakulásának folyamata is. 2021-ben is találtunk kisebb állományokat, azonban vannak biztosan eltűnőben lévő populációk is. Továbbra is nagyon fontos azonban, hogy szigetszerű állományinkat is megőrizzük, hiszen ezek száma sokkal nagyobb. Összességében az ürge élőhelyek minősége a faj számára megfelelő állapotban vannak. A legnagyobb ürgeállományunk (Szentkirályszabadja Reptér) védelme az információink szerint átalakulóban lévő tulajdonosi viszonyok miatt nem optimális. Ennek ellenére sikerült megtartani, jobb irányba elmozdítani a terület kezelési intenzitását. Telepített ürgeállományaink állapotát évenként több alkalommal ellenőrizzük és kotorék szinten is felmérjük (Tihany, Pécsely, Várpalota, Nyirád).

Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

A természetvédelem és azon belül a tájvédelem egyik legfontosabb célkitűzése a természetközeli állapotban meglévő élőhelyek, természeti rendszerek és a meghatározó látványelemek megóvása, a védendő tájszerkezet és tájkarakter megőrzése, szükség szerinti helyreállítása. Az elvégzett balatoni nádasok és egyéb növényzet felmérésének vizsgálata alátámasztja, hogy napjaink nádas károsításában az emberi tevékenység játsza a legfőbb szerepet, amely a meglévő élőhelyek beszűküléséhez, átalakulásához és megszűnéséhez vezet. A parti sáv intenzív beépítése miatt felértékelődtek a természetes partvonalak és a nádasokkal övezett öblözetek, valamint a nyílt víz irányába a tájképi látványt biztosító partszakaszok.

Az elmúlt két évben jelentkező pandémia, és egyéb, társadalmi-politikai változások következtében tapasztalható a nagyvárosokból a kitelepülés kisebb, vidéki településekre. Elmondható, hogy felértékelődött a vidéki táj jelentősége, mivel a lakosság a szép fekvésű, jó levegőjű, kevésbé beépült, vagy egyenesen a beépítetlen területeket keresi. Kiemeltebb szerepet kap így a beépítetlenség, mint táji érték védelme is, melyet Igazgatóságunk is képvisel a különböző tervezett nagyberuházások és egyedi lakóépületek beépítetlenséget megbontó telepítésének tervezése esetében is. A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet a *tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek övezetének* területén a jogszabályi előírások egyértelműen szigorodtak a *Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény* előírásai értelmében. Az eddig még beépítetlen területek tájképi védelme érdekében *az országos tájképvédelmi övezetekkel érintett területekre is nagyobb figyelmet kell fordítani.* Ennek érdekében folyamatos erőfeszítést teszünk a *területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI.14.) MvM rendeletben* „szükszavúan” megfogalmazott jogalkotói szándék részletesebb kifejtésére a megkereső ügyfelek felé. Egyszerűsödne a helyzetünk, ha maga az érintett jogszabály is – a MaTrT-hez hasonló módon – kiegészítésre, pontosításra kerülne. Tájvédelmi szempontból lényeges előrelépésként 2021. március 1-től hatályba lépett a MaTrT kiegészítése. Ennek értelmében az országos ökológiai hálózat **magterület övezete** és

ökológiai folyosó övezete, a kiváló termőhelyi adottságú szántók, az erdők övezete, a tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete, a világörökségi és világörökségi várományos területek övezete, a kertes mezőgazdasági terület övezete, és a borszőlő termőhelyi kataszteri terület övezete által érintett területeken *"az erőművek közül csak háztartási méretű kiserőmű helyezhető el épületre felszerelten"*. Mivel a sok esetben több tíz hektáros területen felállított naperőművek látványa igen kedvezőtlen, ez a jogszabályi változás segíti a táj- és természetvédelem érdekeinek érvényesítését, természetvédelmi kezelőként egyszerűsíti a véleményezési munkánkat. A „sima” tájképvédelmi övezetekben kifejezetten továbbra sem tiltja jogszabály nagyobb területet elfoglaló naperőmű létesítését, de a 9/2019. (VI.14.) MvM rendelet 4. § (4) értelmében ezek telepítését csak természetvédelmi szempontból nem sérülékeny területeken és a tájba illesztés igazolásával támogatjuk.

A lakossági és egyéb beruházói oldalról tervezett építkezésekkel kapcsolatban rendszeresen felmerülő probléma, hogy a települések helyi építési szabályzata és szabályozási terve a helyi önkormányzatok részéről nem kerül harmonizálásra a hatálybalépésük óta történt magasabb rendű jogszabályok változásaival. Így sokszor kell olyan tájvédelmet is érintő kérdésben természetvédelmi kezelői nyilatkozatot adnunk, ahol jogszabályi ellentétek állnak fenn, és ez nagymértékben megnehezíti munkánkat. Ilyenek például a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén a kertes mezőgazdasági övezet, borszőlő termőhelyi kataszteri övezet, ökológiai hálózat puffer övezet és tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezet által érintett területeken a beépíthető legkisebb telekméret és a megengedett beépítési százalék kérdésével kapcsolatos megkeresések.”

VI. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatói rendszer átalakítása, a Kormány döntés értelmében 2016-tól megkezdődött. A rendszer átalakításának központi eleme, a közszolgáltatás állami koordinálásának bevezetése, állami koordináló szerv létrehozásával. Hulladékgazdálkodási Régió kijelölésre került.

Veszprém megye kommunális hulladékártalmatlanításában, 4 hulladékgazdálkodási nagytérégi társulás vesz részt.

- *Észak-Balaton Tértér Regionális Települési Szilárdhulladék Kezelési Önkormányzati Társulás (Veszprém megye területének ¾ lefedi)*
- *A Győr Nagytérégi Önkormányzati Hulladékgazdálkodási Társulás*
- *Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás*
- *Dél-Balaton Regionális Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás*

Megyénkben található egyes kategóriáknak megfelelő hulladéklerakók elhelyezkedését (településenként), valamint az engedélyezett összes kapacitást az alábbi táblázatok mutatják be. (A lerakásra engedélyezett összes kapacitás adat a létesítmény engedélyében meghatározott összes engedélyezett kapacitás, míg a táblázatok utolsó oszlopában szereplő adat a 2018. december 31-ig kiépített és még rendelkezésre álló szabad kapacitás mértékét mutatja.)

Szervetlen, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakók

A lerakó elhelyezkedése (település)	Lerakásra engedélyezett összes kapacitás (m3)	2018. december 31-i állapot szerinti kiépített szabad kapacitás (m3)
Ajka	11 919 997	1 024 665

Vegyes összetételű, nem veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakók

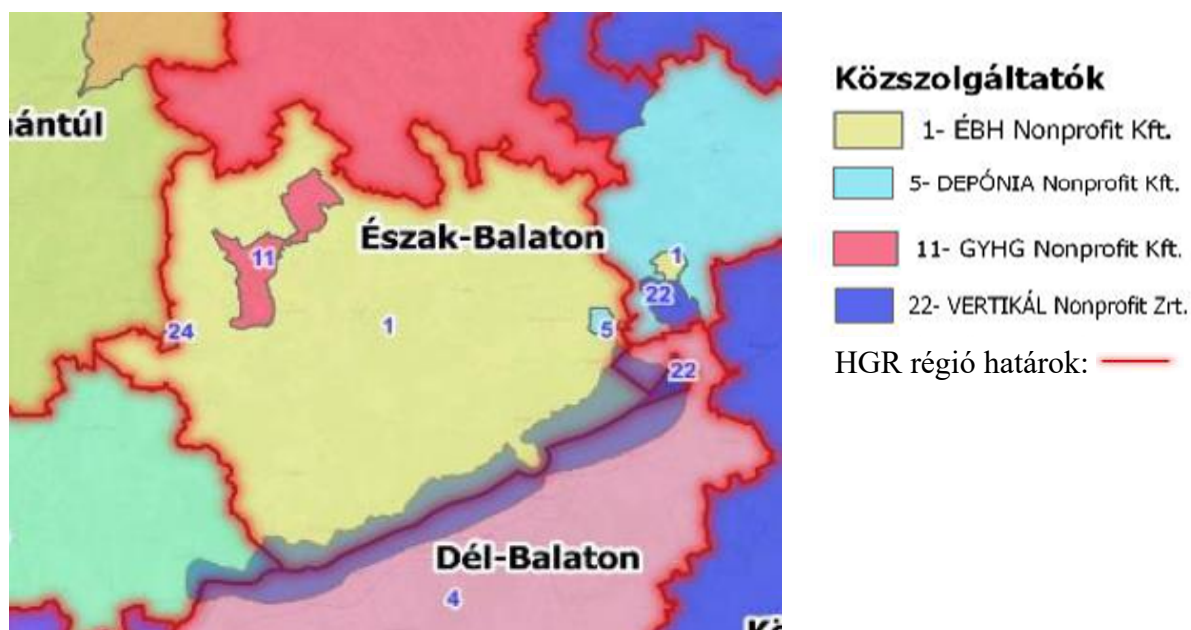
A lerakó elhelyezkedése (település)	Lerakásra engedélyezett összes kapacitás (m3)	2018. december 31-i állapot szerinti kiépített szabad kapacitás (m3)
Királyszentistván	536 321	500 423
Várpalota	630 433	630 433
Zalahaláp	95 000	44 080

Veszélyes hulladék lerakására szolgáló hulladéklerakók

A lerakó elhelyezkedése (település)	Lerakásra engedélyezett összes kapacitás (m3)	2018. december 31-i állapot szerinti kiépített szabad kapacitás (m3)
Várpalota	17 500	1 557

forrás: Országos Hulladékgazdálkodási Terv 2021-2027

HGR régiók és a közszolgáltatók területi lefedettsége 2019-ben:

forrás: Országos Hulladékgazdálkodási Közszolgáltatási Terv 2021

Az elszállított települési szilárd hulladék mennyisége

Megnevezés	2019	2020
Hulladékgyűjtésbe bevont település	217	217
Lakosságtól elkülönített gyűjtéssel elszállított hulladék mennyisége (t)	7 093	7 516
Lakosságtól hagyományos módon elszállított hulladék mennyisége (t)	74 481	74 697
Összes elszállított települési szilárd hulladék (tonna)	119 573	132 412
Égetéssel hasznosított hulladék mennyisége (tonna)	838	955
Újrafeldolgozással hasznosított hulladék mennyisége (tonna)	67 646	73 120
Műszaki védelemmel ellátott lerakókban elhelyezett szilárd hulladék mennyisége (tonna)	51 087	58 334
Összes hasznosított és ártalmatlanított hulladék mennyisége (tonna)	119 573	132 412

Forrás: KSH (a 2021 évi adatok még nem állnak rendelkezésre)

Hulladékgazdálkodási rendszer átalakítása:

A hulladékgazdálkodás jelentős átalakításának egyik eleme, hogy a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (Ht.) rendelkezése szerint 2016. április 1-től a közszolgáltatási díjat az NHKV Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt. szedi be az ingatlanhasználóktól és a Közszolgáltatónak a Közszolgáltatási Szerződésben rögzített feladataiért, a Koordináló szerv fizet szolgáltatási díjat.

Észak-Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék Kezelési Önkormányzati Társulás
A hatályos Közszolgáltatási Szerződés keretei között, a Társulás teljes közszolgáltatási területére vonatkozóan, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatónak, az ÉBH Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft-t tekintik. A közszolgáltatási feladat ellátásában a Közszolgáltatási Szerződésben foglalt feladatmegosztás szerint, az „AVAR AJKA” Városgazdálkodási és Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft., a Balatonalmádi Kommunális és Szolgáltató Nonprofit Kft., a Balatonfüredi Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft., a KÖZSZOLG Pápai Köztisztasági és Szolgáltató Nonprofit Kft., az NHSZ Tapolca Nonprofit Kft. és a "VHK" Veszprémi Hulladékgazdálkodási Közszolgáltató Nonprofit Kft. közreműködőként vesz részt.

Az Észak-Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék Kezelési Önkormányzati Társulás 2021. évi tevékenysége a társulási beszámoló alapján.

I. Az Észak-Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék-kezelési Rendszer projekt keretében megvalósított létesítmények, beszerzett eszközök üzemeltetése, a közszolgáltatás fenntartás

A Királyszentistváni Regionális Hulladékkezelő Központban az üzemeltetés 2020. évben, a Veszprém Megyei Kormányhivatal Veszprémi Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály által 2017. januárban kiadott és azt követően többször módosított Egységes Környezethasználati Engedélyben foglaltaknak megfelelően folyik.

A projektekben beszerzett eszközöket, megvalósított létesítményeket az Üzemeltető a vonatkozó hulladékgazdálkodási engedélyekben foglaltak szerint, a projektcéloknak megfelelően használja.

A királyszentistváni központi telep üzemeltetésével kapcsolatos történések:

Az Észak-Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék Kezelési Önkormányzati Társulás tulajdonát képező, az ÉBH Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. üzemeltetésében az Észak-Balatoni Hulladékgazdálkodási Rendszer központi telephelyeként működő Királyszentistváni telep üzemeltetését az üzemeltető, ÉBH Nonprofit Kft-t a beszámolási időszakban is a Társulási Tanács és a környezetvédelmi hatóság hozzájárulásával, a környezeti hatás csökkentése érdekében végrehajtott technológiai módosításokat tartalmazó üzem szerint végezte.

A királyszentistváni telepen a szaghatás megelőzésére tett korábbi intézkedéseket, az üzemeltető fenntartotta.

A 2021-es évben szaghatás jelzések minimális számban voltak.

Ezzel együtt továbbra is szükségesnek tartják azokat a fejlesztéseket, amiket a királyszentistváni telepen a KEHOP-3.2.1-15-2017-00014 azonosítószámú projekt keretében terveztek megvalósítani.

A korábbi intézkedések fenntartásával és a szükséges fejlesztések megvalósulásával, a telep működésének, környező településeken élő lakosokat zavaró hatásai minimalizálhatók.

II. Az Észak-Balatoni Térség Települési Szilárdhulladék-kezelési Rendszer működési területén lévő 33 db települési szilárdhulladék-lerakó rekultivációjának megvalósítása II. forduló projekt fenntartási időszak.

A projekt 5. számú, egyben záró fenntartási jelentését az Önkormányzatok által szolgáltatott adatok alapján elkészítették és az Irányító Hatóságnak megküldték.

A fenntartási időszak záró időpontja: 2021. április 15.

Az IH a projektfenntartási jelentést 2021. május 06-án elfogadta.

Ezzel az érintettek fenntartási kötelezettsége a projekttel kapcsolatban megszűnt. A környezetvédelmi hatóság által kiadott határozatokban foglalt kötelezettségeket, továbbra is teljesíteni kell a határozat előírásai szerint.

III. Komplex hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése az északbalatoni közszolgáltatási területen, különös tekintettel az elkülönített hulladékgyűjtési, szállítási és előkezelő rendszerre (KEHOP- 3.2.1-15-2017-00014) azonosítószámú projekt megvalósítása

Projekt teljes költsége: 3.716.645.304 Ft

Befejezésének tervezett időpontja 2022.05.31.

A támogatás igénylés és a projekt lebonyolítása az NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft. (NFP)-vel közösen, konzorciumi formában történik.

A királyszentistváni telep körüli bizonytalanságok miatt, - a projekt keretében - a telepre eredetileg tervezett fejlesztés korábban kikerült a projektből. A helyette tervezett, a környezeti hatások megelőzése, minimalizálása és az üzembiztonság növelése érdekében szükséges beruházások műszaki tartalmát az NHKV Zrt. és az IH jóváhagyta.

A megvalósításához szükséges forrás biztosításához, a projekt Megvalósíthatósági Tanulmányának módosítása szükséges, ehhez a vonatkozó kormányrendelet szerinti kérelem benyújtása megtörtént.

A pályázati felhívás alapján, a 2014-2020-as programozási időszakban támogatott projektek költségeinek elszámolhatósági határideje: 2023. december 31. Az előzőekben leírtakra figyelemmel, a hulladékgazdálkodási fejlesztések megvalósítására irányuló tevékenységek fizikai befejezésére, legfeljebb 2023. III. negyedév végéig van lehetőség.

A projekt lebonyolítás előrehaladottsága és a fentiek miatt a Támogatási Szerződés ismételt módosítására lesz szükség.

VII. ZAJVÉDELEM

Környezetünkben számos zajforrás működik, ami zavarja mindennapi tevékenységünket, nyugodt pihenésünket. Ezek egy része csak átmenetileg és néhány embernek okoz kellemetlenséget, más részük azonban tartósan és nagy területen terheli a környezetet.

Az elemzések szerint, a közutak és a vasútvonalak jelentős zajterhelést okoznak, mely különösen az éjszakai időszakban zavaró. A 8-as számú főút fejlesztése során, a 2015. óta átadott szakaszok, települések felőli oldalán zajárnyékoló falak létesültek. További törekvés az elkerülő utak építésével, a települést érő zaj csökkentése.

Kedvezőbb azoknak a településeknek a helyzete, ahol a domborzati adottságok lehetővé tették, hogy a közlekedési utak viszonylag rövid szakaszon haladjanak át a településeken. A legjobb azon települések helyzete, melyeket a főút vonal elkerül, ahhoz csak gyűjtőúttal csatlakoznak. Az alacsonyabb rendű közutak, vasútvonalak, a kis lélekszámú településeket összekötő útvonalak általában kis forgalmúak, zajproblémát nem okoznak. A közlekedési eredetű zaj csökkentésében fontos szerepe van a településrendezési eszközöknek is.

Az ipari zajvédelmi követelmények betartatásának ellenőrzése, a területileg illetékes környezetvédelmi hatóság feladata.

Várpalota térségében a nagy zajhatással járó katonai hadgyakorlat időpontjairól, a lakosságot előzetesen tájékoztatják. A térségben, az időszakonként jelentkező erőteljes zajhatásokkal, a jövőben is számolni kell.

A kulturális, szórakoztató, vendéglátó, sport-, reklámcélú, közösségi, továbbá minden hangosítást igénylő rendezvényről és egyéb helyhez kötött zajforrásból származó zajterhelés, jellegükből adódóan közvetlen környezetünket terhelik. Különös zajterhelést jelentenek a térségben, az éves szinten megrendezésre kerülő szabadtéri zenei rendezvények, melyek egyes esetekben, lakossági panaszok kiinduló okai.

A településeken, a lakosság számára veszélyes vagy károsító zajterhelések csökkentését aktív vagy passzív módon, különböző műszaki megoldással, adminisztratív eszközzel, illetve ezek kombinált alkalmazásával lehet biztosítani. Új létesítmények esetében, rendkívüli fontossággal bír a zajvédelmi szempontok figyelembevétele, már a tervezés során. A településrendezés eszközei is hosszú távon determinálják az érintett lakosság zajterhelési viszonyait.

A környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről szóló 280/2004. (X.20.) Korm. rendelet 1. § (3) szerint, a 100 ezer főnél magasabb lakosságszámú települések rendelkeznek stratégiai

zajtérképpel, mely feladatot a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. látja el. Ezért Veszprémre vonatkozóan nincs a zajvédelemmel kapcsolatosan hozzáférhető, egységesen nyilvántartott adat. A zajvédelem általánosságai mondhatók el, a környezeti zaj kezelése nem kizárólag a zaj csökkentését, hanem eloszlásának kedvező változtatását (pl. kevesebb érintett lakó), valamint a még háborítatlan területek nyugalmanak megőrzését is jelenti.

A zajvédelmi intézkedések ennek megfelelően alakulnak (a zajvédelmi intézkedési terv készítésére kötelezett nagyvárosok számára a dokumentum kidolgozása során főbb jellemző tartalom, mely általánosságban is érvényes):

Forgalomtechnikai beavatkozások (pl.: belvárosi forgalomcsillapítás, „tempo30” övezetek, zöldhullám kialakítása, teherforgalom korlátozása, elkerülő út építése); A kerékpárút hálózat fejlesztése; zöldfelületek növelése, megújítása, fejlesztése; Közösségi közlekedés vonzóvá tétele (pl.: járműpark fejlesztése, kombinált városi közlekedési mód kialakítása, előnyben részesítése a városi forgalomban); zajvédő falak építése; Útburkolat javítások, útfelújítások; Településszerkezeti terv zajvédelmi szempontok szerinti felülvizsgálata; A parkolási rendszer fejlesztése ; Passzív védelem (pl.: védett épületek akusztikai megerősítése, nyílászárók cseréje); A környezeti szemlélet alakítása (képzések, tájékoztatók, oktatás-nevelés); Monitorhálózat telepítése, üzemben tartása, lakossági tájékoztatás; Csendes (fokozottan védett) területek kijelölés.

VIII. KATASZTRÓFAVÉDELEM, KÖRNYEZETBIZTONSÁG

Katasztrófavédelem, környezetbiztonság

A Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság tájékoztatása alapján:

A Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (a továbbiakban: Veszprém MKI) a Veszprém Megyei Környezetvédelmi Program (a továbbiakban: program) célkitűzéseit figyelembevéve, az elmúlt évekhez hasonlóan a megújuló energiafelhasználás fokozása terén hajtott végre fejlesztéseket. Továbbra is kiemelt figyelmet fordítanak az épített környezet káros befolyásoló tényezőinek, kedvezőtlen hatásainak minimalizálására. Céljuk továbbra is a takarékos gazdálkodás kivitelezése mellett, a környezetszennyezés megelőzése, a megújuló energiafelhasználás növelése, a fenntartható használat megvalósítása.

Ennek keretében a Veszprém MKI gépjárműállományában üzemelő 2 db elektromos személygépkocsi tekintetében, a munkatevékenységük szervezésével törekednek az elektromos gépjárművek hatékonyabb kihasználtságára. A járművek 2021. évi összesített futásteljesítménye ennek következtében meghaladta a 18.000 kilométert.

A fejlesztések, a programon belül alapvetően az erőforrás-takarékosság és hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése célcsoporthoz illeszkedve valósultak meg.

Iparbiztonság

A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság honlapja alapján:

A Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság egyik jelentős projektje keretében, (előre meghatározott) alsó és felső küszöbértékű veszélyes vegyi ipari üzemek körzetében, országos kiterjedésű, magas rendelkezésre állású, redundánsan működő adatátviteli hálózatra épülő meteorológiai és vegyi monitoring, valamint lakossági riasztó (Monitoring és Lakossági Riasztó - MoLaRi) rendszert telepített.

Jelenleg éles üzemben Veszprém megyében az alábbi szegmensek működnek:

- Várpalota
- Gógánfa
- Ukk, Berhida
- Pétfürdő

összesen 50 riasztó végponttal.

A MoLaRi-rendszer megvalósulásával az alábbi eredmények valósultak meg:

- A veszélyes üzemek környezetében élő lakosság nagyobb biztonságban élhet,
- A külső védelmi tervekben, illetve a települési veszélyelhárítási tervekben a súlyos ipari balesetekkel kapcsolatos lakosságvédelmi döntések, intézkedések a rendszer működése esetén lényegesen rövidebb idő alatt hozhatók meg, ezáltal az emberi életben és egészségben okozott károk kockázata csökken,
- A veszélyhelyzet kezelésében résztvevő (hivatásos szervek) megalapozott döntéshozatalát segíti elő.

ÖSSZEFOGLALÓ

Veszprém Megye Környezetvédelmi Programja 2018-2022-ben kitűzött megyei célkitűzések teljesülésének bemutatása a gazdaság, a társadalom és a természeti környezet rendszereiben.

A célkitűzésekhez rendelt programok:

Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása

Levegőminőség javítása

A levegő minősége a településeken tovább javult az utóbbi években az ipari technológiaváltás, a kevesebb károsanyag-kibocsátó járművek elterjedése, valamint az elektromos járművek megjelenése következtében. A közúti fejlesztések során forgalomcsökkentő intézkedésekkel és elkerülő utak építésével került csökkentésre a levegő szennyezés. A megújuló energiaforrások hasznosítása terén, a lakossági napelemrendszer és befektetői kiserőművi fotovoltaikus napenergia hasznosítás, már jelentős Veszprém megyében. Az allergén gyomnövények gyérítése terén javulás tapasztalható az ismeretterjesztés és a hatósági intézkedések együttes eredményeként. Több város esetén, a mért ülepedő porszennyezettség értékei növekedést mutattak.

Zajterhelés csökkentése

A megye környezeti zajhelyzetét döntő módon a közlekedés határozza meg. A közúti fejlesztések során a települések környezetében, azok védelmére zajárnyékoló falak létesültek. Az üzemi vagy szolgáltató jellegű létesítmények zaja lokálisan hat, általában csak a közvetlen környezetben érzékelhető, vagy okoz problémát. Településrendezési tervek véleményezése során, a közutak mellé és az iparterületek köré többszintű növényzetből álló védőerdősáv létesítését szorgalmazzuk, a zaj árnyékolás céljából. Új létesítmények esetében rendkívüli fontossággal bír, a zajvédelmi szempontok figyelembevétele már a tervezés során.

Ivóvízminőség és egészség

Veszprém megye területén a települések közművesítettek, vezetékes ivóvíz ellátottság 100%-os, az ivóvízellátás problémamentes. Az ivóvíz szolgáltatók megfelelő minőségű vizet szolgáltatnak, melynek hatósági ellenőrzése folyamatos.

A vízbázisok minden évben teljes körű ellenőrzés alá kerülnek, - technológia, karbantartások, vízminőség védelem, helyszíni ellenőrzések, vizsgálatok – melynek alapján elmondható, hogy azok műszaki állapota megfelelő, belső védőterületek rendezettek. Az üzemeltetők, az esetleges közegészségügyi kockázatot jelentő paraméter(ek) észlelése során, azonnal megkezdtek a beavatkozást.

Annak érdekében, hogy a jó minőségű ivóvíz fenntartható módon folyamatosan rendelkezésre álljon, az elöregedett közüzemi vízvezetékrendszer jelentős részének mielőbbi felújítására, fejlesztésére lenne szükség.

Szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvíziszap kezelés, hasznosítás

Az egy kilométer ivóvízhálózatra jutó szennyvízcsatorna-hálózat, hossz közti különbség csökkenő tendenciát mutat. Veszprém megyében a szolgáltatott ivóvíz 82% szennyvízcsatorna hálózattal összegyűjtésre és megtisztításra kerül. A tisztítótelepi szennyvíziszapok elsősorban a meddőhányók rekultivációjánál hasznosulnak a megyében.

A közüzemi szennyvízelvezető hálózattal még nem rendelkező települések önkormányzatai, a hiányosság megszüntetésére törekszenek.

Környezet és egészség

A fürdővizek minőségét a hatóságok rendszeresen ellenőrzik. A hirtelen fellépő, nagy intenzitású esők erősen megterhelték a kis átlagos vízhozamú Balatonba ömlő patakmedreket. A strandok vízminősére ez kedvezőtlen hatást gyakorol, mert a bemosódó hordalékkal, szerves anyagok és növényi tápanyagok mellett, szerves és szerves mikroszennyezők is a megjelentek a tóban. Veszprém megye strandjait a cianobaktérium-burjánzás nem érintette.

Zöldfelületek védelme

A megyei önkormányzat önként vállalt feladata, a „A tiszta és virágos Veszprém megyéért” közterület szépítési verseny program lebonyolítása. A verseny célkitűzése többek között a települések zöldterületeinek gondos ápolásának elősegítése, a jó példa bemutatása. A program 2021-ban is sikeres volt a települési önkormányzatok körében. Az a település, amely egymás utáni 3 évben kiváló minősítésben részesült, elnyeri a Veszprém Megye Virágos Települése címet.

Kémiai biztonság

A környezetbiztonság feltételei javultak, a Veszprém Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság többek között kidolgozta az iparbiztonság és a veszélyes anyag szállítás védelmi intézkedéseit, melyek aktualizálásáról folyamatosan gondoskodik.

Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata

A biológiai sokféleség megőrzése, természet- és tájvédelem

Az élővilág célcsoportához tartozó tevékenység a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság aktív közreműködése és ellenőrzése által biztosítva van. A természet és tájvédelem terén a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság nyertes pályázatok útján, több évre szóló jelentős projektek megvalósítását fejezte be, illetve kezd meg újakat.

Talajok védelme és fenntartható használata

A föld és talajvédelem elősegítésére Veszprém megyében Talajvédelmi Információs és Monitoring rendszer működik. A vizsgálatok megállapították, hogy a talajok szennyezettsége, sehol nem érte el a megengedett határértéket. A szennyvíziszapok és a hígtrágya mezőgazdasági területeken történő elhelyezése, hatóság által ellenőrzött módon történik. A hígtrágya felhasználása során káros tápanyag-feldúsulás nem alakult ki a területen. A környezetkímélő mezőgazdasági termelési módszerek közül a biotermékek előállítása és az ökoturizmus is terjedőben van.

Vizeink védelme és fenntartható használata

Veszprém megyében 2021. évben vízkárelhárítási készülség nem került elrendelésre.

A Dunántúli-középhegységi karsztvízszint emelkedése, több Veszprém megyei települést érint, a vízügyi szervezetek részéről megkezdődött a megoldási javaslatokat célzó projekt kidolgozása.

A Balaton vízszint szabályozásának hatósági eljárása lezárult, ennek hatására a Balaton maximális vízállása magasabban került megállapításra, mely jelentős vízkészlet visszatartást eredményez.

Csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatosan fontos prioritást kapott, mind a gyakorlatban mind a pályázati konstrukciókban a kék-zöld infrastruktúra hálózatok építésének ösztönzése.

Környezeti kármegelőzés és kárelhárítás, környezeti kármentesítés

A megyében több helyszínen megtörtént, illetve befejezés előtt áll az ipari tevékenységből visszamaradt környezeti károk felszámolása. Bányászati tevékenységgel kapcsolatos környezetvédelmi károkozásról nem érkezett bejelentés. A bányák bezárása hatósági engedélyek alapján, ellenőrzött módon történik. Felszínmozgásos jelenségről bejelentés nem történt.

Az erőforrás-takarékosság és -hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése

A fogyasztás környezeti hatásainak csökkentése

A környezetvédelmet felvállaló civil szervezetek tevékenysége által, a vásárlói tudatosság erősödése révén, előtérbe kerül a takarékos háztartási fogyasztás és a környezetkímélő termékek használata. Az elmúlt évben a pandémia által a fogyasztási szokások is változtak, melynek

pozitív (pl. konyha-kert művelés), de negatív (pl. túlvásárlás, több háztartási hulladék) hatása is volt a környezetre.

Hulladékgazdálkodás

A települési szilárdhulladék kezelési önkormányzati társulások által létrehozott hulladékgazdálkodási közszolgáltatási rendszerek, a megye területét teljes körűen lefedik.

Házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés, a megye településein bevezetésre került. A korábbi, a környezeti elemeket veszélyeztető felhagyott lerakók rekultivációja, szükség esetén kármentesítése, befejeződött. Továbbra is jelentős környezetszennyezés, az illegális hulladéklerakás.

Az Észak-Balatoni Térség Regionális Települési Szilárdhulladék Kezelési Önkormányzati Társulás tulajdonát képező királyszentistváni központi telep üzemeltetési rendjében módosítás történt, mely változtatás a szaghatás csökkenését eredményezte.

A közüzemi szennyvízelvezetéssel nem rendelkező lakóingatlanok vonatkozásában, a települési önkormányzatok rendeletben szabályozták a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó kötelezően igénybeveendő közszolgáltatást.

Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése, felkészülés az éghajlatváltozás hatásaira

A Veszprém megyében található intézmények döntő részénél megtörtént vagy folyamatban van az energetikai korszerűsítés, mely kiterjedt a fűtési rendszer megújítására, a hőszigetelés növelésére és több esetben a megújuló energiatermelés kiépítésére.

Az agrárgazdaság környezeti aspektusai

Előtérbe kerül a környezetkímélő mezőgazdasági tevékenység, mely által a mezőgazdasági hulladék is csökken.

Az erdőgazdálkodás környezeti aspektusai

Veszprém megye erdősültsége országosan is kiemelkedő mértékű, mely évről évre lassan nő.

A vágásos üzemmódon kívül, terjedőben vannak a folyamatos erdőborítást szolgáló egyéb üzemmódok is. Az aszályos időjárás következtében több esetben fordult elő erdőpusztulás.

Az elpusztult faállomány helyén, őshonos hazai fafajokkal folyamatosan végzik az erdők felújítását. Fontos kiemelni, hogy a klímaváltozás hatására az egyes fafajok határ termőhelyein átrendeződés mutatkozik különböző mértékben, ami az erdőgazdálkodók részére új típusú kihívást jelent.

Az ásványkincsekkel való gazdálkodás környezeti szempontjai

Veszprém megye ásványkincsei első sorban a dolomit, mészkő, márga, tufa és a bazalt. Az ásványi nyersanyagok kitermelése és hasznosítása szigorú hatósági felügyelet mellett történik.

Közlekedés és környezet

Több helyszínen is folyamatban van a Veszprém megyei főutak, külön szintű csomópontok és térségi jelentőségű mellékutak építése, korszerűsítése. A fejlesztések jelentősen elősegítik a közlekedésből származó környezetterhelés csökkentését. A megye számos területén, a mellékutak egyes szakaszai új aszfaltburkolatot kaptak. Ugyancsak több település belterületi szakaszain megújult az állami és önkormányzati kezelésű közutak burkolata.

Turizmus - ökoturizmus

A gazdag természeti kincsekre épülő ökoturizmus elsődleges szereplője a Balaton-felvidéki Nemzeti Park, folyamatos programkínálatával, minőségi bemutatóhelyeivel és látogatóközpontjaival. A legtöbb település fejlesztési tervében megjelenik az ökoturizmus egy vagy több formája (gyógy-, vallási-, ifjúsági-, lovas-, vadász-, falusi-, kerékpáros-, természetjáró-, vízi turizmus), melyekre építve a közös fellépés, programcsomagok kínálata jelenthet versenyelőnyt. Az elmúlt évben, a pandémia időszakában felértékelődött az ökoturizmus jelenléte a turisták célpont választásában. Az Aktív és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ térségi aktív- és ökoturisztikai stratégiák kidolgozásával segíti az érintetteket.

Az éves beszámoló elkészítésének lezárása: Veszprém, 2022. június 15.